

APEK

**Agencija za pošto in elektronske
komunikacije Republike Slovenije**

Stegne 7, p. p. 418

1001 Ljubljana

telefon: 01 583 63 00, faks: 01 511 11 01

e-naslov: info.box@apek.si, <http://www.apek.si>

davčna št.: 10482369

Poročilo o razvoju trga elektronskih komunikacij za tretje četrletje 2013

Ljubljana, december 2013

Predmetno poročilo je informativne narave. Vsebuje podatke pridobljene skozi četrtletna zbiranja ali drugače zbrane podatke. Pri izračunih penetracije so uporabljeni podatki Statističnega urada Republike Slovenije, in sicer za število gospodinjstev podatek iz popisa prebivalstva leta 2002, ter za število prebivalcev uradno objavljeni podatki po posameznih obdobjih. Vsa neskladja s podatki iz predhodno objavljenih poročil so posledica popravkov podatkov, ki so jih posredovali operaterji. Zaradi naknadnih popravkov so možna odstopanja od že predhodno objavljenih podatkov. Analize, ki v tem poročilu niso vključene, so lahko vključene v naslednjem ali drugih poročilih Agencije. Agencija si pridružuje pravico odločanja o vsebini svojih poročil.

Kazalo

Uvod	3
1. Trg fiksne telefonije	8
2. Trg mobilne telefonije	14
3. Širokopasovni dostop do interneta	24
4. Televizija	34
5. Konvergenca storitev	41
6. Medoperaterski širokopasovni dostop	43
Kazalo grafov	47

Uvod

Tudi tretje četrtletje 2013 je bilo v znamenju novih splošnih aktov in priporočil. Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) je nadaljevala z objavami mnenj oz. pripomb operaterjev in odgovorov agencije, ki so se nanašali na že objavljene predloge splošnih aktov in priporočil, ki jih je bila dolžna pripraviti in izdati v skladu z novim Zakonom o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 109/2012; v nadaljevanju: ZEKom-1)¹. ZEKom-1 je bil v Uradnem listu RS objavljen dne 31.12.2012 in je začel veljati s 15.1.2013. Agencija je tako na spletni strani v zvezi s predlogi splošnih aktov in priporočil objavila:

1. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti² na *Predlog Splošnega akta o zavarovanju hranjenih podatkov*³ ter odgovori agencije⁴;
2. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti⁵ na *Predlog Splošnega akta o varnosti omrežij in storitev*⁶ ter odgovori agencije⁷;
3. odgovori agencije⁸ na mnenja in pripombe o *Predlog Splošnega akta o načinu upoštevanja meril glede nudenja cenovnih opcij in za določitev paketov za potrošnike z nizkimi dohodki oziroma s posebnimi potrebami v okviru zagotavljanja univerzalne storitve*⁹;
4. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe¹⁰ v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o vsebini in obliki vloge za izdajo odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja*¹¹;
5. obvestilo o poteku roka za predložitev pripomb¹² na *Predlog Splošnega akta o velikosti številskih blokov, za pridobitev katerih je treba vlogi priložiti projekt*¹³, saj agencija v predpisanem roku ni prejela pripomb in predlogov;
6. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe¹⁴ v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o načrtu oštevilčenja*¹⁵;
7. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe¹⁶ v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o vsebini in obliki obvestila o*

---

¹ http://www.uradni-list.si/1?year=%3Fyear%3D2012&edition=2012109&number=109&search_submit=I%C5%A1%C4%8Di

² <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-zavarovanju-hranjenih-podatkov>

³ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-zavarovanju-hranjenih-podatkov>

⁴ <http://www.apek.si/odgovori-agencije-na-mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-zavarovanju-hranjenih-podatkov>

⁵ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-varnosti-omrezij-in-storitev>

⁶ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-varnosti-omrezij-in-storitev>

⁷ <http://www.apek.si/odgovori-agencije-na-mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-varnosti-omrezij-in-storitev>

⁸ <http://www.apek.si/odgovor-na-prejete-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-nacinu-upostevanja-meril-glede-nudenja-cenovnih-opcij-in-za-dolocitev-paketov-za-potrosnike-z-nizkimi-dohodki-oziroma-s-posebnimi-potrebami-v-okviru-zagotavljanja-univerzalne-storitve>

⁹ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-nacinu-upostevanja-meril-glede-nudenja-cenovnih-opcij-in-za-dolocitev-paketov-za-potrosnike-z-nizkimi-dohodki-oziroma-s-posebnimi-potrebami-v-okviru-zagotavljanja-univerzalne-storitve>

¹⁰ <http://www.apek.si/prejete-pripombe-in-odgovori-agencije-na-predlog-splosnega-akta-o-vsebini-in-obliki-vloge-za-izdajo-odlocbe-o-dodelitvi-elementov-ostevilcenja>

¹¹ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-vsebini-in-obliki-vloge-za-izdajo-odlocbe-o-dodelitvi-elementov-ostevilcenja>

¹² <http://www.apek.si/obvestilo-agencije-o-poteku-roka-za-predlozitev-pripomb,-predlogov-ali-dopolnitev-k-predlogu-splosnega-akta-o-velikosti-stevilskih-blokov,-za-pridobitev-katerih-je-treba-vlogi-priloziti-projekt>

¹³ <http://www.apek.si/poziv-za-predlozitev-pripomb,-predlogov-ali-dopolnitev-k-predlogu-splosnega-akta-o-velikosti-stevilskih-blokov,-za-pridobitev-katerih-je-treba-vlogi-priloziti-projekt>

¹⁴ <http://www.apek.si/prejete-pripombe-in-odgovori-agencije-na-predlog-splosnega-akta-o-nacrtu-ostevilcenja>

¹⁵ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-nacrtu-ostevilcenja>

¹⁶ <http://www.apek.si/prejete-pripombe-in-odgovori-agencije-na-predlog-splosnega-akta-o-vsebini-in-obliki-obvestila-o-zagotavljanju-javnih-komunikacijskih-omrezij-oziroma-izvajanju-javnih-komunikacijskih-storitev>

- zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev¹⁷;
8. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe¹⁸ v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o pretvorbi števil v ENUM – številke*¹⁹;
  9. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe²⁰ v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o načrtu prenosljivosti števil*²¹;
  10. povzetek zapisnika javnega posveta²² na *Predlog splošnega akta o vpisovanju, zbiranju in dostopu do podatkov iz evidence infrastrukturnih omrežij in objektov*²³, ki se je odvijal dne 3.7.2013 v prostorih agencije;
  11. *Priporočilo o ravnanju operaterjev v primeru nerazumnih zahtev za operaterski dostop*²⁴, ki je pričel veljati 25.7.2013;
  12. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti²⁵ na *Predlog Priporočila o pogodbenih razmerjih med operaterji v medsebojnih pogodbenih razmerjih in pogodbenih razmerjih med njimi in končnimi uporabniki*²⁶;
  13. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti²⁷, odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe²⁸ v zvezi z *Analizo potrebe za pripravo Splošnega akta po 138. členu ZEKom-1*²⁹ in popravek predmetne analize³⁰;
  14. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti³¹ ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe³² v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o razčlenjenem računu*³³;
  15. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti³⁴ ter odgovore agencije na pridobljena mnenja in pripombe³⁵ v zvezi s *Predlogom Splošnega akta o kakovosti univerzalne storitve*³⁶;
  16. mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije³⁷ na *Predlog Priporočila o cenovni dostopnosti univerzalne storitve*³⁸.

¹⁷ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-vsebinsi-in-obliki-obvestila-o-zagotavljanju-javnih-komunikacijskih-omrezij-oziroma-izvajanju-javnih-komunikacijskih-storitev>

¹⁸ <http://www.apek.si/prejete-pripombe-in-odgovori-agencije-na-predlog-splosnega-akta-o-pretvorbi-stevilk-v-enum-stevilke>

¹⁹ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-pretvorbi-stevilk-v-enum-stevilke>

²⁰ <http://www.apek.si/prejete-pripombe-in-odgovori-agencije-na-predlog-splosnega-akta-o-prenosljivosti-stevilk>

²¹ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-prenosljivosti-stevilk>

²² <http://www.apek.si/povzetek-zapisnika-javnega-posveta-v-zvezi-s-predlogom-splosnega-akta-o-vpisovanju-zbiranju-in-dostopu-do-podatkov-iz-evidence-infrastrukturnih-omrezij-in-objektov-z-dne-3-7-2013>

²³ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-vpisovanju-zbiranju-in-dostopu-do-podatkov-o-omreznih-prikljucnih-tockah-iz-evidence-infrastrukturnih-omrezij-in-objektov>

²⁴ <http://www.apek.si/telekomunikacije-novice-priporocilo-o-ravnanju-operaterjev-v-primeru-nerazumnih-zahtev-za-operaterski-dostop>

²⁵ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-priporocila-o-pogodbenih-razmerjih-med-operaterji-v-medsebojnih-pogodbenih-razmerjih-in-pogodbenih-razmerjih-med-njimi-in-koncnimi-uporabniki>

²⁶ <http://www.apek.si/predlog-priporocila-o-pogodbenih-razmerjih>

²⁷ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-analizo-potrebe-za-pripravo-splosnega-akta-po-138-clenu-zakona-o-elektronskih-komunikacijah>

²⁸ <http://www.apek.si/odgovori-na-pridobljena-mnenja-na-analizo-potrebe-za-pripravo-sa-po-138-clenu-zekom-1-in-popravek-analize>

²⁹ <http://www.apek.si/analiza-potrebe-za-pripravo-splosnega-akta-po-138-clenu-zakona-o-elektronskih-komunikacijah>

³⁰ <http://www.apek.si/odgovori-agencije-na-pridobljena-mnenja-na-predlog-splosnega-akta-o-razclenjenem-racunu-in-popravek-analize-potrebe-za-pripravo-splosnega-akta-po-138-clenu-zekom-1>

³¹ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-razclenjenem-racunu>

³² <http://www.apek.si/odgovori-agencije-na-pridobljena-mnenja-na-predlog-splosnega-akta-o-razclenjenem-racunu-in-popravek-analize-potrebe-za-pripravo-splosnega-akta-po-138-clenu-zekom-1>

³³ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-razclenjenem-racunu>

³⁴ <http://www.apek.si/mnenja-in-pripombe-na-predlog-splosnega-akta-o-kakovosti-univerzalne-storitve>

³⁵ <http://www.apek.si/odgovori-agencije-na-pridobljena-mnenja-na-predlog-splosnega-akta-o-kakovosti-univerzalne-storitve>

³⁶ <http://www.apek.si/predlog-splosnega-akta-o-kakovosti-univerzalne-storitve>

³⁷ <http://www.apek.si/odgovori-agencije-na-pridobljena-mnenja-v-zvezi-s-predlogom-priporocila-o-cenovni-dostopnosti-univerzalne-storitve>

³⁸ <http://www.apek.si/predlog-priporocila-o-cenovni-dostopnosti-univerzalne-storitve>

V začetku opazovanega četrletja je agencija v svojih prostorih organizirala javni posvet na temo Priporočila o nadomestilih, ki jih operaterji povrnejo svojim končnim uporabnikom ob nedelovanju ali slabši kakovosti delovanja javnih komunikacijskih storitev. Posveta so se poleg predstavnikov operaterjev udeležili tudi predstavniki Sveta za elektronske komunikacije in Zveze potrošnikov Slovenije. V zvezi z zaključki javnega posveta želi agencija še posebej izpostaviti, da se je s predlogom operaterjev, da bi v zvezi s tematiko Priporočila izdali poseben samoregulacijski kodeks, strinjala, in da bo posledično postopek sprejema predmetnega priporočila začasno ustavila. V kolikor pa bi se kasneje izkazalo, da se operaterji dogovorjenih rokov v zvezi s podpisom kodeksa ne držijo oz. da vsebina kodeksa ne bo zasledovala ciljev priporočila, bo agencija s postopkom sprejema predmetnega priporočila nadaljevala. Agencija je na svojih spletnih straneh objavila tudi povzetek zapisnika omenjenega javnega posveta³⁹.

Splošni akti, priporočila in nameni slednjih so bili podrobneje predstavljeni v Četrtnem poročilu o razvoju trga elektronskih komunikacij za drugo četrletje 2013⁴⁰.

Nadalje je agencija na svojih spletnih straneh objavila še mnenja in pripombe zainteresirane javnosti ter odgovore agencije⁴¹ v zvezi z analizo upoštevne trga 10 »Tranzitne storitve v javnem fiksnem telefonskem omrežju (medoperaterski trg)« oz. opravljenim preizkusom treh meril⁴². Agencija je v predmetni analizi po opravljenem preizkusu treh meril ugotovila, da navedenega upoštevne trga ni več mogoče predhodno (ex-ante) urejati, saj nujni pogoji za tovrstno regulacijo niso več izpolnjeni. Agencija je objavila prejete pripombe zainteresirane javnosti na navedeno analizo in odgovore nanje.

Agencija je na svoji spletni strani prav tako objavila dve napovedi dveh novinarskih konferenc, na katerih je predstavila opravljene aktivnosti za dražbo frekvenc za mobilna omrežja četrte generacije⁴³ in osnutek informativnega memoranduma, ki podaja pogoje in pravila dodelitve frekvenc za mobilno tehnologijo⁴⁴. Obenem je objavila tudi potek postopkov za dražbo frekvenc za mobilno tehnologijo⁴⁵.

Na spletnih straneh agencije je sledila objava poziva k posredovanju poročila o ključnih kazalcih uspešnosti (KPI) za enotno evropsko številko za klice v sili »112« za obdobje 1. julij 2012 - 31. junij 2013. Navedene podatke v obliki izpolnjenega vprašalnika morajo agenciji posredovati vsi operaterji javnih telefonskih omrežij oz. javno dostopnih telefonskih storitev (neodvisno od tehnologije zagotavljanja javnih telefonskih omrežij oz. izvajanja javno dostopnih telefonskih storitev).⁴⁶

V začetku meseca septembra 2013 je bil na spletni strani agencije objavljen tudi vprašalnik o stanju uvedbe internetnega protokola IPv6, ki ga morajo agenciji posredovati vsi operaterji, ki zagotavljajo javne podatkovne storitve v žičnih in brezžičnih omrežjih.⁴⁷

³⁹ <http://www.apek.si/povzetek-zapisnika-javnega-posveta-na-temo-priporocila-o-nadomestilih,-ki-jih-operaterji-povrnejo-svojim-koncnim-uporabnikom-ob-nedelovanju-ali-slabsi-kakovosti-delovanja-javnih-komunikacijskih-storitev->

⁴⁰ <http://www.apek.si/drugo-cetrletje-2013:-porocilo-o-razvoju-trga-elektronskih-komunikacij>

⁴¹ <http://www.apek.si/odgovor-na-mnenja-in-pripombe-na-analizo-upostevnega-trga-10-%C2%BBtranzitne-storitve-v-javnem-fiksnem-telefonskem-omrezju-%28maloprodajni-trg%29%C2%AB-preizkus-treh-meril>

⁴² <http://www.apek.si/analiza-upostevnega-trga-10--tranzitne-storitve-v-javnem-fiksnem-telefonskem-omrezju-%28medoperaterski-trg%29-preizkus-treh-meril>

⁴³ <http://www.apek.si/sporocila-za-javnost-napoved-novinarske-konference>

⁴⁴ <http://www.apek.si/sporocila-za-javnost-napoved-novinarske-konference-1928>

⁴⁵ <http://www.apek.si/potek-postopkov-za-drazbo-frekvenc-za-mobilno-tehnologijo>

⁴⁶ <http://www.apek.si/poziv-k-posredovanju-porocila-o-kljucnih-kazalcih-uspesnosti-%28kpi%29-za-enotno-evropsko-stevilko-za-klice-v-sili-%C2%BB112%C2%AB-za-obdobje-1-julij-2012-31-junij-2013>

⁴⁷ <http://www.apek.si/vprasanik-o-stanju-uedbe-internetnega-protokola-ipv6>

Skladno z drugim odstavkom 10. člena ZEKom-1 so investitorji pred začetkom projektiranja dolžni z objavo preko spletnih strani agencije pozvati zainteresirane za soinvestiranje v novo infrastrukturo k skupni gradnji oz. zainteresirane zakupnike za tako projektirana javna komunikacijska omrežja, z rokom najmanj 20 dni za izjasnitev o takšnem interesu. V tretjem četrtletju je bilo tako na spletni strani agencije⁴⁸ objavljenih 14 pozivov (10 pozivov pri gradnji komunikacijske infrastrukture in 4 pozivi pri gradnji druge vrste gospodarske infrastrukture) zainteresiranim soinvestitorjem v javna komunikacijska omrežja in pripadajočo infrastrukturo oz. potencialnim zakupnikom k skupni gradnji ali predvidenem zakupu zmogljivosti javnih komunikacijskih omrežij. V teh primerih gre predvsem za gradnje novih GSM/UMTS baznih postaj in odprtih širokopasovnih omrežij na ravni občin, in sicer:

- družba Telekom Slovenije d.d.:	6
- družba Tušmobil d.o.o.:	1
- družba Si.mobil d.d.:	3
- Občina Šoštanj	1
- Občina Hrpelje-Kozina:	1
- Občina Velenje:	1
- Občina Cerknica	1

Poleg tega je agencija dobila še 6 obvestil o nameravani skupni gradnji komunikacijske infrastrukture skupaj z gradnjo druge vrste gospodarske javne infrastrukture (gradnja v občinah Šoštanj, Hrpelje-Kozina in Cerknica).

V opazovanem četrtletju je prišlo do sprememb vseh veleprodajnih cen oblikovanih na podlagi regulatornih odločb agencije zaradi zvečanja davka na dodano vrednost s 1.7.2013.

Na podlagi regulatornih odločb agencije je prišlo v opazovanem obdobju tudi do sprememb veleprodajnih cen zaključevanja klicev v javnih mobilnih telefonskih omrežjih družb Telekom Slovenije d.d., Si.mobil d.d., T-2 d.o.o. in Tušmobil d.o.o. Te so v svojih vzorčnih ponudbah za medomrežno povezovanje, ki so stopile v veljavo 1.1.2013, objavile znižanje cen za zaključevanje govornih klicev v svoja mobilna telefonska omrežja. Vse navedene družbe imajo od tega datuma dalje isto ceno zaključevanja klicev.

Na slovenskem trgu elektronskih komunikacij je bilo na dan 30.9.2013 v uradno evidenco agencije vpisanih 148 operaterjev.

Agencija je poročilo za tretje četrtletje leta 2013 pripravila na podlagi četrtletnega poročanja aktivnih operaterjev preko portala <https://partner.apek.si>.

Agencija se je v preteklosti srečevala z nepravočasnim in napačnim poročanjem podatkov s strani operaterjev, zaradi česar je s časovnim zamikom objavljala četrtletna poročila in posredovala zahtevane podatke drugim nacionalnim ter mednarodnim institucijam. Zato se je odločila, da bo pri zbiranju in obdelavi podatkov upoštevala statistično dopustno odstopanje zaradi neporočanih, napačnih podatkov ali podatkov v napačnih razdelkih. Obenem to pomeni, da bodo v prihodnje v grafih in tabelah prikazani podatki tistih operaterjev, ki bodo do roka posredovali podatke v četrtletnih in letnih elektronskih vprašalnikih in ki s svojimi tržnimi deleži predstavljajo 95% opazovanega trga. Za vse preostale operaterje bo agencija sprovedla ustrezne postopke in ustrezno ukrepala. Skladno z navedenim bodo vsa odstopanja podatkov v grafih in tabelah posledica naknadnih poročanj in popravkov operaterjev, ki jih agencija v svojem poročilu ne bo posebej komentirala.

⁴⁸ <http://www.apek.si/pozivi>

Povzetek trendov na trgu elektronskih komunikacij (nekaj glavnih ugotovitev):

- ☞ stanje na trgu fiksne telefonije se ni spremenilo, saj se nadaljuje trend upadanja deleža klasične telefonije na račun rasti IP telefonije;
- ☞ penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo se je zvečala tudi konec tretjega četrtnetja;
- ☞ v tretjem četrtnetju je penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa ostala nespremenjena, kljub siceršnji rasti števila priključkov;
- ☞ zviševanja tržnega deleža dostopanja uporabnikov do interneta preko optike do doma (FTTH) se nadaljuje tudi v tretjem četrtnetju;
- ☞ največ priključkov širokopasovnega dostopa do interneta beleži xDSL tehnologija, vendar število priključkov slednje upada, medtem ko je prisoten trend naraščanja priključkov dostopa do interneta prek kableskega modema in optičnih priključkov;
- ☞ največjo rast števila televizijskih priključkov je v opazovanem obdobju zabeležila kableska tehnologija;
- ☞ največjo rast števila priključkov v tretjem četrtnetju je zabeležil paket trojček;
- ☞ na medoperaterskem trgu je mogoče opaziti zvečanje števila xDSL priključkov preko bitnega toka in rahel padec števila priključkov preko razvezanega dostopa. Medtem ko se je število FTTH priključkov zvečalo tako preko bitnega toka kot tudi preko razvezanega dostopa.

1. Trg fiksne telefonije

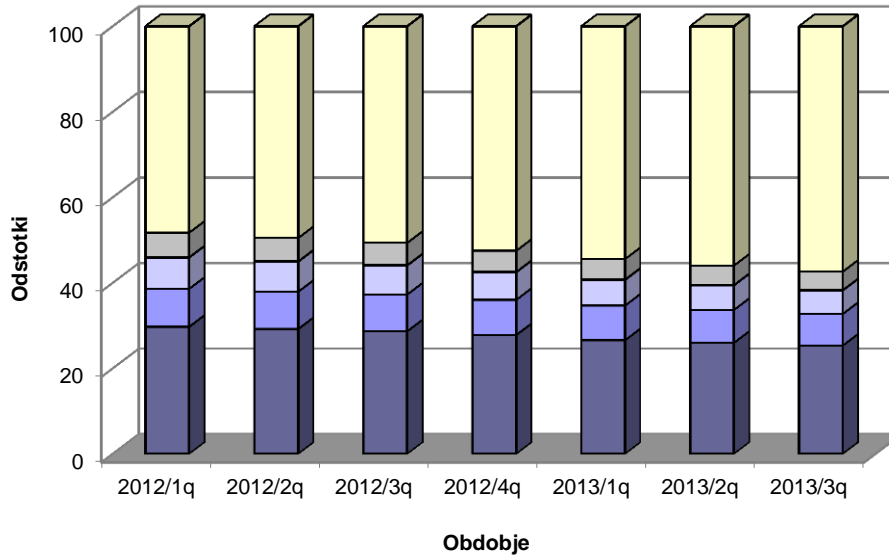

Fiksna telefonija še vedno predstavlja pomemben del trga elektronskih komunikacij, ki pa je že dobro razvit, zato je njena rast upočasnjena. Trajno rast bo v prihodnosti mogoče zagotoviti z novimi inovativnimi storitvami in poslovnimi modeli, kar bi omogočil prehod na okolje naslednje generacije, saj prinaša nove priložnosti in izzive.

Operaterji fiksno telefonijo ponujajo kot klasično fiksno telefonijo ali kot IP telefonijo. Klasično fiksno telefonijo vse bolj nadomešča IP telefonija, kar je razvidno iz trenda rasti deleža IP telefonije na račun klasične fiksne telefonije. Slednji predstavlja upravljana IP telefonija substitut predvsem zaradi glavnih področij, ki so vključena v regulatorni vidik, in sicer: oštevilčenje, prenosljivost številke in dostop do storitev klica v sili, obveznosti medomrežnega povezovanja in povezave med dvema koncema (end to end connectivity). Vsak upravljani IP telefonski priključek ima dodeljeno telefonsko številko iz javnega številkega prostora, omogoča IP telefonsko storitev kot upravljano govorno telefonijo, za katero je značilno, da je zagotovljena njena kakovost. Struktura številke iz nacionalnega načrta oštevilčenja je definirana v priporočilu ITU-T E.164. Oštevilčenje po E.164 igra posebno vlogo, saj omogoča prejemanje klicev iz tradicionalnih telefonskih omrežij. Zaradi predhodno navedenega je IP telefonija javno dostopna telefonska storitev. Javno dostopna telefonska storitev je v ZEKom opredeljena kot storitev, ki je na voljo javnosti in zajema oddajanje in sprejemanje notranjih in mednarodnih klicev ter dostop do storitev klica v sili preko številke, ki so za te storitve določene v načrtu oštevilčenja in lahko vsebuje, kadar je to primerno, eno ali več naslednjih storitev: zagotavljanje pomoči posredovalca, zagotavljanje službe za dajanje informacij o naročnikih, zagotavljanje imenikov, zagotavljanje javnih telefonskih govornic, zagotavljanje storitev pod posebnimi pogoji, zagotavljanje posebnih zmogljivosti za uporabnike-invalidne ali uporabnike s posebnimi socialnimi potrebami oziroma zagotavljanje storitev preko negeografskih številke. Operaterji IP telefonijo praviloma ponujajo v cenovno ugodnih paketih v kombinaciji z drugimi elektronskimi komunikacijskimi storitvami kot so širokopasovni dostop do interneta, IP televizija in mobilna telefonija.

Večina operaterjev ponuja storitev IP telefonije v cenovno ugodnih paketih storitev (dvojček oz. »double play«, trojček oz. »triple play« in četverček oz. »quadruple play«) in prav to je eden izmed najpomembnejših razlogov za spremembo razmerja med klasično in IP telefonijo. Glede na podatke iz grafičnega prikaza št. 24 je v prihodnje za pričakovati nadaljnjo rast trojčka in četverčka in s tem tudi storitve IP telefonije. Te konvergenčne (združene) ponudbe namreč vključujejo fiksno telefonijo (gre za IP telefonijo), prenos podatkov in televizijo ter pri četverčku še mobilno telefonijo, naročnik pa ima z enim operaterjem sklenjeno pogodbo za vse storitve v paketu, ki mu za navedene storitve izda enoten račun. Storitve klasične telefonije je v nasprotju z IP telefonijo cenovno nekonkurenčna in glede na to, da ni konvergenčna storitev, jo operaterji ne ponujajo v paketih storitev. Na naraščajoči trend IP telefonije tako pomembno vplivajo kombinirane ponudbe elektronskih komunikacijskih storitev operaterjev.

Graf št. 1: Deleži telefonskih priključkov po tehnologijah

■ PSTN
 ■ PSTN Centreks
 ■ ISDN BRA
 ■ ISDN PRA
 ■ ISDN Centreks
 ■ VoIP

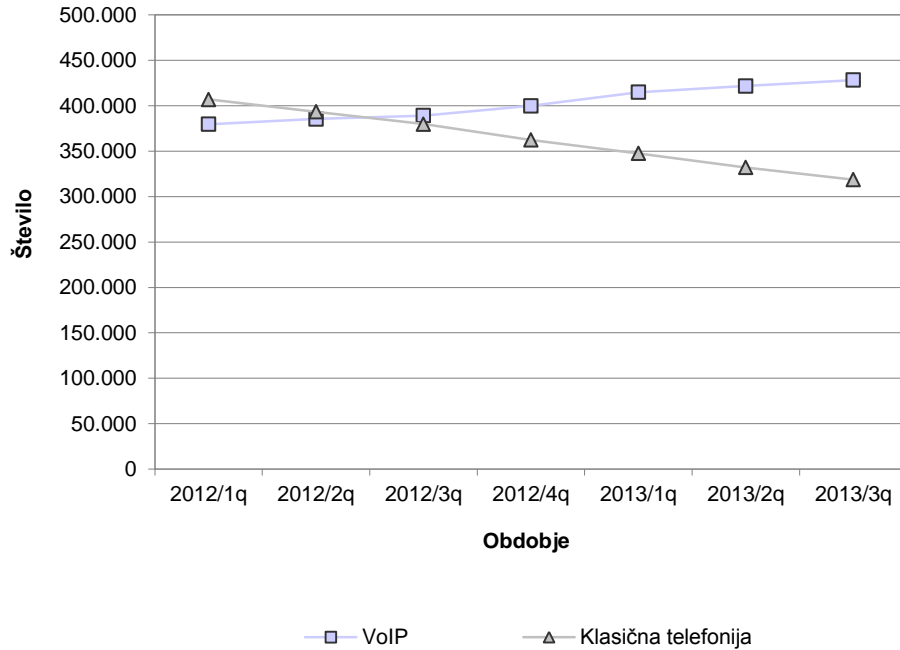
	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
PSTN	29,7	29,2	28,7	27,8	26,6	26,0	25,4
PSTN Centreks	8,9	8,7	8,6	8,2	8,1	7,7	7,4
ISDN BRA	7,3	7,0	6,8	6,4	6,0	5,7	5,5
ISDN PRA	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ISDN Centreks	5,7	5,5	5,2	5,0	4,8	4,6	4,3
VoIP	48,3	49,5	50,6	52,5	54,4	55,9	57,3

Vir: APEK, december 2013

Tržni delež IP telefonije je konec opazovanega četrletja znašal 57,3%. Tako se stanje na trgu fiksne telefonije ni spremenilo, saj se nadaljuje trend upadanja deleža klasične telefonije. Njen delež konec opazovanega obdobja znaša 42,7%.

Slednje je razvidno tudi iz naslednjega grafa, ki prikazuje rast števila priključkov IP telefonije in posledično upadanje števila priključkov klasične telefonije.

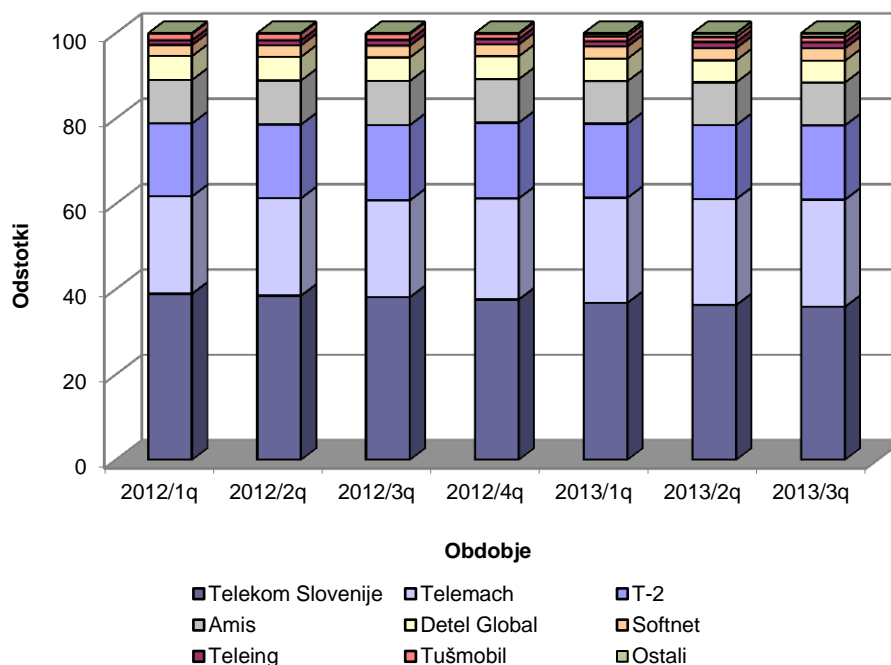
Graf št. 2 : Trend gibanja IP telefonskih priključkov in priključkov klasične telefonije

Vir: APEK, december 2013

Le nekateri alternativni operaterji gradijo svojo dostopovno infrastrukturo, vendar je pokritost s slednjo v večini primerov nezadovoljiva (predvsem na ruralnih področjih) ali pa operaterji nimajo svoje lastne infrastrukture, zato se poslužujejo reguliranih oblik dostopa. Slednji javno dostopne nacionalne telefonske storitve na fiksni lokaciji ponujajo prek infrastrukture družbe Telekom Slovenije d.d., ki jim je dostopna na podlagi storitev reguliranih medoperaterskih trgov. Zaradi regulacije na medoperaterskih trgih (bitni tok in razvezava krajevne zanke) je bil na trg fiksne telefonije tako omogočen vstop tudi novim alternativnim operaterjem ponudnikom IP telefonije.

Graf št. 3: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po številu priključkov

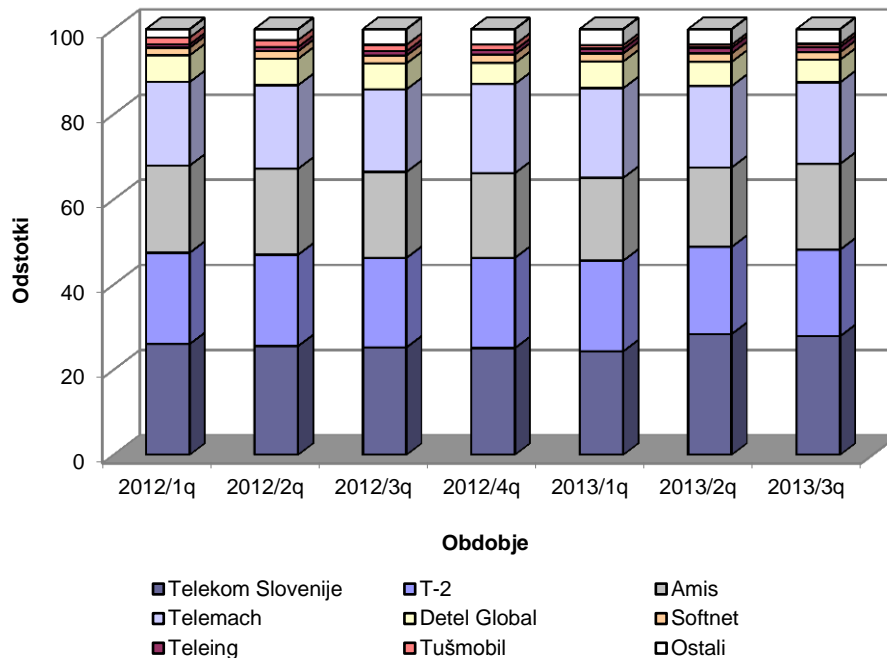
	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	39,0	38,5	38,2	37,6	36,8	36,3	35,9
Telemach	22,8	22,8	22,7	23,7	24,6	24,8	25,1
T-2	17,1	17,3	17,7	17,7	17,4	17,4	17,4
Amis	10,2	10,3	10,3	10,2	10,0	10,0	10,1
Detel Global	5,6	5,6	5,5	5,4	5,3	5,1	5,1
Softnet	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9	3,0
Teleing	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4
Tušmobil	1,5	1,5	1,4	1,2	1,1	1,1	1,2
Ostali	0,1	0,2	0,2	0,2	0,7	0,9	0,9

Vir: APEK, december 2013

Družba Telekom Slovenije d.d. je konec opazovanega četrtertletja zabeležila 35,9% tržni delež priključkov IP telefonije, kar je samo še potrdilo trend upadanja njenega tržnega deleža priključkov IP telefonije. Nasprotno pa družbi Telemach d.o.o. tržni delež IP telefonskih priključkov konstantno narašča. Družba je poslovanje zaključila s 26,1% tržnim deležem. Sledi ji družba T-2 d.o.o., katere tržni delež (17,4%) je ostal nespremenjen, prav tako kot tudi družbam Detel Global d.d. (5,1%), Teleing d.o.o. (1,4%) in skupini ostalih alternativnih operaterjev (0,9%). Delež priključkov IP telefonije se je zvečal tudi družbam Amis d.o.o. (10,1%), Softnet d.o.o. (3,0%) in Tušmobil d.o.o. (1,2%).

Iz navedenega je mogoče ugotoviti, da se vedno več rezidenčnih in poslovnih uporabnikov odloča za prehode h konkurenčnim alternativnim operaterjem, ki uspešno gradijo svojo dostopovno infrastrukturo in tistim, ki v primeru, da nimajo svoje lastne infrastrukture, ponujajo IP telefonijo preko infrastrukture družbe Telekom Slovenije d.d., ki jim je dostopna na podlagi storitev reguliranih medoperaterskih trgov.

Graf št. 4: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po govornem prometu

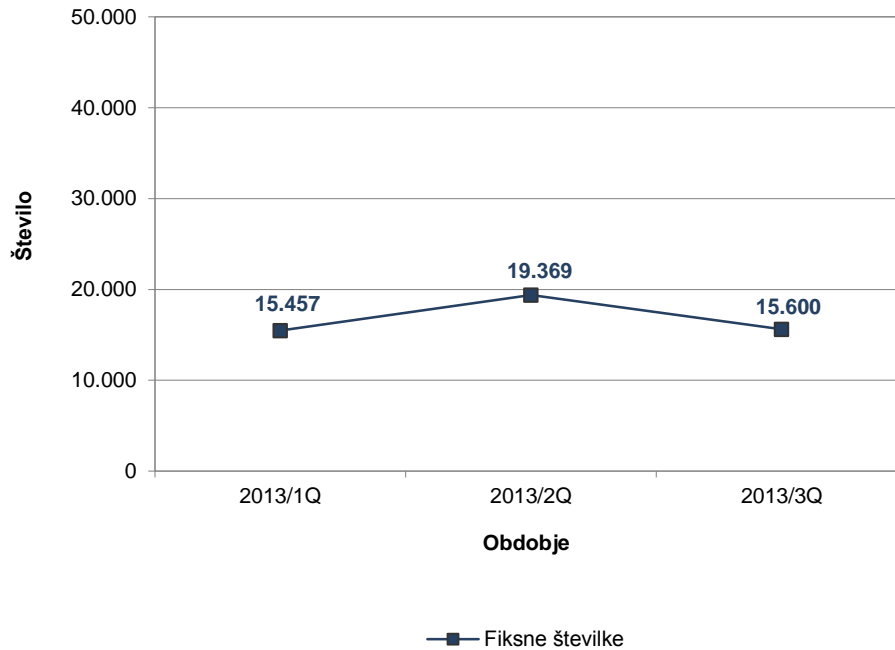

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	26,1	25,6	25,3	25,1	24,4	28,4	27,9
T-2	21,4	21,5	21,0	21,2	21,3	20,5	20,3
Amis	20,5	20,2	20,2	19,9	19,4	18,6	20,1
Telemach	19,6	19,6	19,4	20,9	21,1	19,1	19,1
Detel Global	6,3	6,2	6,1	5,0	6,3	5,7	5,3
Softnet	1,8	1,8	1,8	2,0	1,9	2,0	1,8
Teleing	0,8	1,0	1,0	1,0	1,1	1,3	1,2
Tušmobil	1,6	1,6	1,5	1,3	0,8	0,7	0,7
Ostali	2,0	2,6	3,7	3,6	3,7	3,6	3,4

Vir: APEK, december 2013

Kljub konstantnemu upadanju tržnega deleža družbe Telekom Slovenije d.d. po govornem prometu IP telefonije, je družba v opazovanem četrtletju obdržala vodilni položaj s 27,9% tržnim deležem. Sledi ji družba T-2 d.o.o. z 20,3% tržnim deležem, vendar je slednji v primerjavi s predhodnim četrtletjem nižji. Tržni delež se je znižal tudi družbam Detel Global d.d. na 5,3%, Softnet d.o.o. na 1,8%, Teleing d.o.o. na 1,2% in skupini ostalih alternativnih operaterjev na 3,4%. Družbi Telemach d.o.o. (19,1%) in Tušmobil d.o.o. (0,7%) se tržni delež ni spremenil. Tržni delež se je zvečal le družbi Amis d.o.o., ki je poslovanje zaključila z 20,1%.

Graf. 5: Število prenosov fiksnih telefonskih števil k operaterjem

Vir: poročilo upravljavca CBP na dan 15.10.2013

Eden od pomembnih dejavnikov konkurence na trgu je prenosljivost števil, ki uporabnikom omogoča lažje prehajanje med operaterji. V Sloveniji je bila prenosljivost fiksnih števil uvedena dne 10.5.2006.

V zgornjem grafu je prikazano število prenosov fiksnih telefonskih števil (transakcij) k operaterjem v opazovanem obdobju, pri čemer so upoštevane vse transakcije (k drugim operaterjem in nazaj k prvotnemu operaterju). Tako je bilo po podatkih upravljavca centralne baze na dan 15.10.2013 v tretjem četrtletju 2013 prenesenih 15.600 fiksnih števil, od tega 22 števil storitev z dodano vrednostjo oz. od uvedbe prenosljivosti skupaj 437.920 fiksnih števil in od tega 553 števil storitev z dodano vrednostjo.

2. Trg mobilne telefonije

V današnjem času želi biti večina ljudi ves čas dosegljiva bodisi zaradi poslovnih, bodisi zaradi osebnih razlogov. Klici na fiksni telefon zagotavljajo manjšo verjetnost dosega klicanega, saj so fiksni telefonski priključki vezani na določeno lokacijo, medtem ko je prednost uporabe mobilnih telefonov prav v tem, da omogočajo dosegljivost skoraj kjerkoli. Verjetnost, da bomo kot kličoči dosegli klicanega je ob klicu na mobilni telefon praviloma večja. Fiksna telefonija te mobilnosti ne nudi.

Z mobilnimi telefoni je komuniciranje enostavnejše in povsem neodvisno od fiksnega telefonskega omrežja, kar povečuje učinkovitost posameznika v poslovnem in zasebnem življenju. Slednje je zaradi hitrega tempa življenja zelo pomembno.

Današnji način življenja vse bolj pogojuje našo odvisnost od mobilnih telefonov. Mnogi si življenja brez mobilnih telefonov in njihovih pripomočkov zelo težko predstavljajo. Tako gospodinjstva kot tudi končni uporabniki imajo v večini primerov več kot en mobilni telefon. Ponudba storitev, namenjenih uporabnikom mobilne telefonije, je zelo raznolika, saj vključuje govorne storitve, podatkovne storitve in sporočilne storitve (SMS, MMS storitve). Med uporabniki so najbolj razširjene govorne storitve (klepeti, predali, govorni portali). Med podatkovne storitve uvrščamo predvsem dostop do interneta, prenos datotek in uporabo storitev WAP (Wireless Application Protocol). Za mnoge med nami je zelo priročno pošiljanje in branje elektronske pošte za službene in zasebne namene. Na voljo so tudi druge zanimive storitve na spletu kot so mobilno nakupovanje, rezervacije, kino sporedi, novice itd. Med mlajšimi uporabniki pa se je razširil skrajšan način pisanja SMS sporočil.

Končni uporabniki mobilne telefonije pa že dolgo niso več zadovoljni samo z govornimi in sporočilnimi storitvami. Njihove potrebe so vedno večje. Povprašujejo po različnih drugih storitvah, med katerimi je na prvem mestu dostop do interneta. Posledica tega je, da je mobilna telefonija prevzela vodilno vlogo pri uvajanju novih storitev.

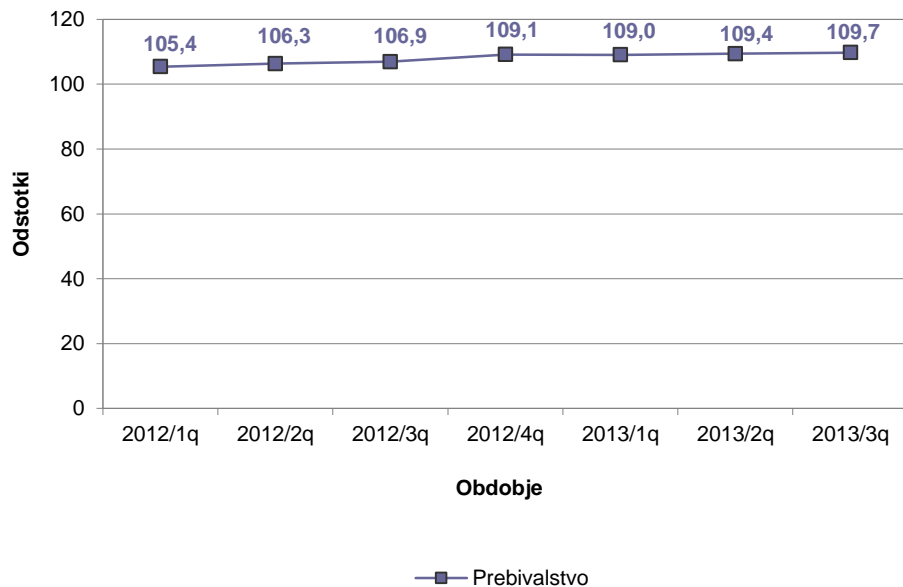
Vse več uporabnikov uporablja mobilne telefone zaradi možnosti fotografiranja, predvajanja glasbe, pošiljanja in sprejemanja elektronske pošte, brskanja po spletu, uporabe različnih aplikacij ipd. in ne samo zaradi osnovne funkcije telefoniranja. Med njimi je vse več zaposlenih in mladine, katerim so tovrstne storitve nepogrešljive, zlasti mobilni internet, ki jim ves čas nudi dostop do potrebnih informacij in seveda dostopnost kjerkoli se nahajajo. Tako se dogaja, da tisti posamezniki, ki še pred kratkim niso imeli mobilnega telefona, brez njega ne morejo več. Mobilni operaterji se tako trudijo ponuditi svojim končnim uporabnikom čimveč zanimivih aplikacij.

Nadgradnje mobilnih omrežij končnim uporabnikom omogočajo hitrejše in bolj učinkovito pošiljanje in sprejemanje elektronske pošte z velikimi priponkami, nalaganje dokumentov, prenos programov, iger, filmov, glasbe ipd., brskanje po spletu, ogled multimedijskih vsebin, internetne televizije itd., kar ima za skupni imenovalec končnim uporabnikom zagotoviti oziroma vzdrževati nivo kakovosti storitev in ponuditi nove naprednejše storitve.

Trg mobilne telefonije je specifičen, saj se gostovanje v omrežjih Evropske unije regulira z Uredbo o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Evropski uniji, ki se nanaša na cene klicev, SMS in MMS storitve, prenos podatkov, zaščitne mehanizme pred preveliko porabo ipd.

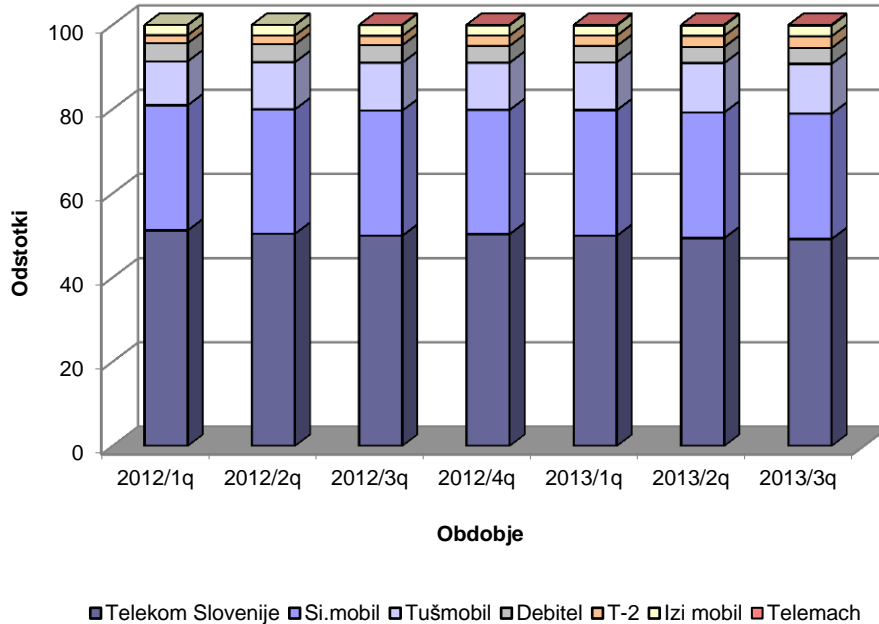
Iz grafa št. 6 je razvidno, da se je v primerjavi z minulim četrletjem penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo⁴⁹ ponovno zvečala, in sicer za 0,3% točke in znaša 109,7%.

Graf št. 6: Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo

Vir: APEK, december 2013

⁴⁹ Agencija meri penetracijo aktivnih mobilnih uporabnikov. To so uporabniki, ki imajo kot naročniki veljavno pogodbo in so kot predplačniki vsaj enkrat v zadnjih treh mesecih opravili ali prejeli klic, poslali SMS ali MMS sporočilo oziroma uporabljali podatkovne storitve. Penetracija aktivnih mobilnih uporabnikov je izračunana kot število rezidenčnih in poslovnih uporabnikov, ki imajo kot naročniki veljavno pogodbo in so kot predplačniki vsaj enkrat v zadnjih treh mesecih opravili ali prejeli klic, poslali SMS ali MMS sporočilo oziroma uporabljali podatkovne storitve, na število prebivalcev v Republiki Sloveniji. Agencija za izračun stopnje penetracije poleg omenjenih podatkov upošteva vsakokratne podatke števila prebivalstva, kot jih poroča Statistični urad Republike Slovenije.

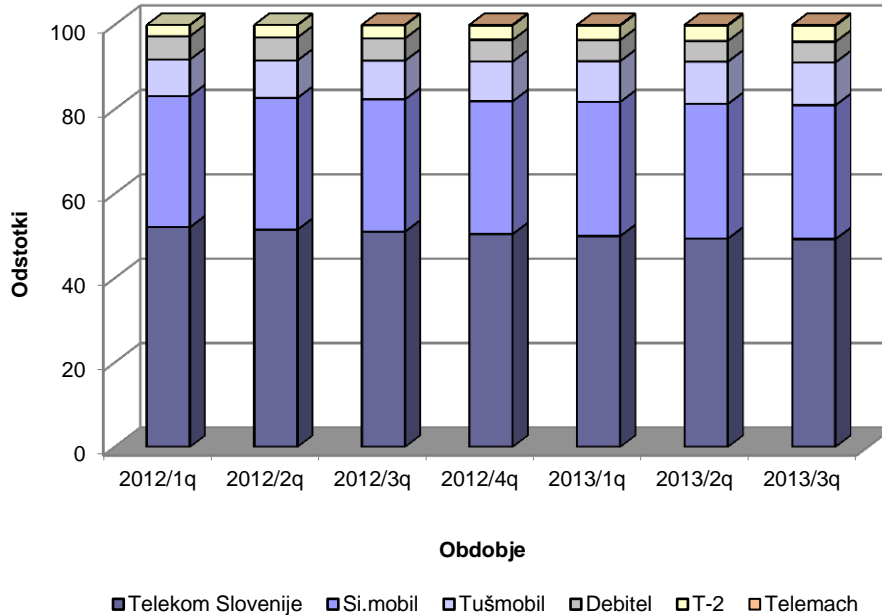
Graf št. 7: Deleži aktivnih uporabnikov mobilne telefonije po operaterjih

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	51,2	50,4	49,9	50,3	50,0	49,4	49,2
Si.mobil	29,7	29,6	29,7	29,5	29,8	29,9	29,8
Tušmobil	10,4	11,2	11,4	11,2	11,3	11,7	11,8
Debitel	4,3	4,3	4,2	4,0	3,9	3,8	3,8
T-2	1,9	2,1	2,2	2,4	2,5	2,6	2,8
Izi mobil	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5
Telemach			0,0	0,1	0,1	0,1	0,1

Vir: APEK, december 2013

Stanje na trgu aktivnih uporabnikov mobilne telefonije se v opazovanem obdobju ni bistveno spremenilo. Družba Telekom Slovenije d.d. je še vedno na vodilnem mestu, kljub temu da se je njen tržni delež aktivnih uporabnikov mobilne telefonije glede na minulo četrletje zmanjšal na 49,2%. Nespremenjen položaj z 29,8% tržnim deležem je ohranila tudi družba Si.mobil d.d., kateri se je slednji v primerjavi s predhodnim četrletjem znižal. Ravno nasprotno pa se je tržni delež zvečal družbama Tušmobil d.o.o. na 11,8% in T-2 d.o.o. na 2,8%. Tržni deleži so ostali nespremenjeni pri družbah Debitel d.d. (3,8%), Izi mobil d.d. (2,5%) in Telemach d.o.o. (0,1%).

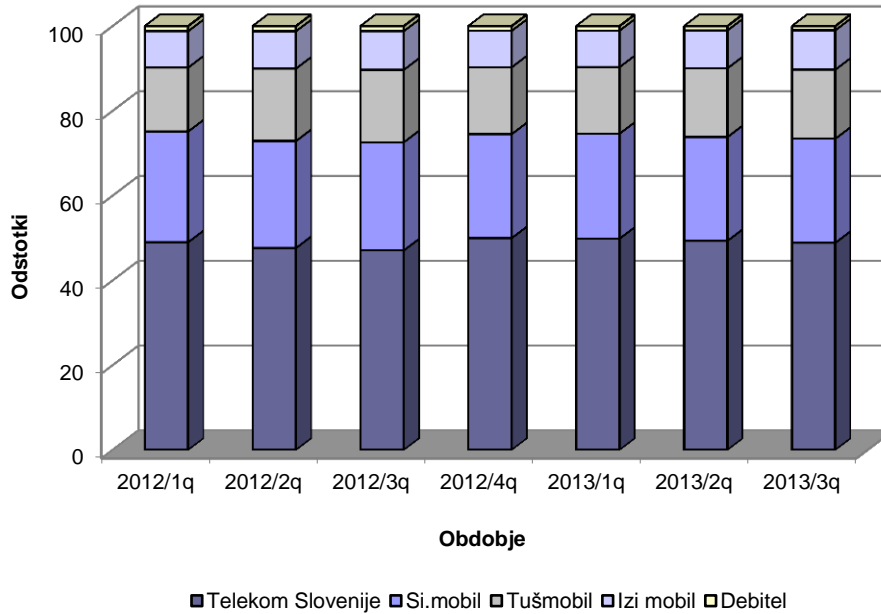

Graf št. 8: Deleži naročnikov po operaterjih

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	52,1	51,5	51,0	50,5	50,0	49,4	49,3
Si.mobil	31,1	31,2	31,4	31,5	31,8	31,9	31,7
Tušmobil	8,6	8,9	9,1	9,4	9,7	10,0	10,2
Debitel	5,5	5,4	5,3	5,2	5,0	4,9	4,9
T-2	2,6	2,9	3,1	3,4	3,4	3,6	3,8
Telemach	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2

Vir: APEK, december 2013

Zadnja dva četrletja so alternativni operaterji skupno presegli mejo 50% tržnega deleža naročnikov mobilne telefonije. Posledično se tržni delež družbe Telekom Slovenije d.d. zmanjšuje. Trend upadanja njenega deleža je prisoten že daljši čas. Družba je poslovanje zaključila z 49,3% tržnim deležem. Drugi največji tržni delež naročnikov mobilne telefonije je konec opazovanega četrletja z 31,7% zabeležila družba Si.mobil d.d., kljub temu da se je v primerjavi s predhodnim četrletjem ta zmanjšal. Tržni deleži so se zvečali družbam Tušmobil d.o.o. na 10,2%, T-2 d.o.o. na 3,8% in Telemach d.o.o. na 0,2%. Družbi Debitel d.d. se tržni delež ni spremenil (4,9%).

Graf št. 9: Deleži predplačnikov po operaterjih

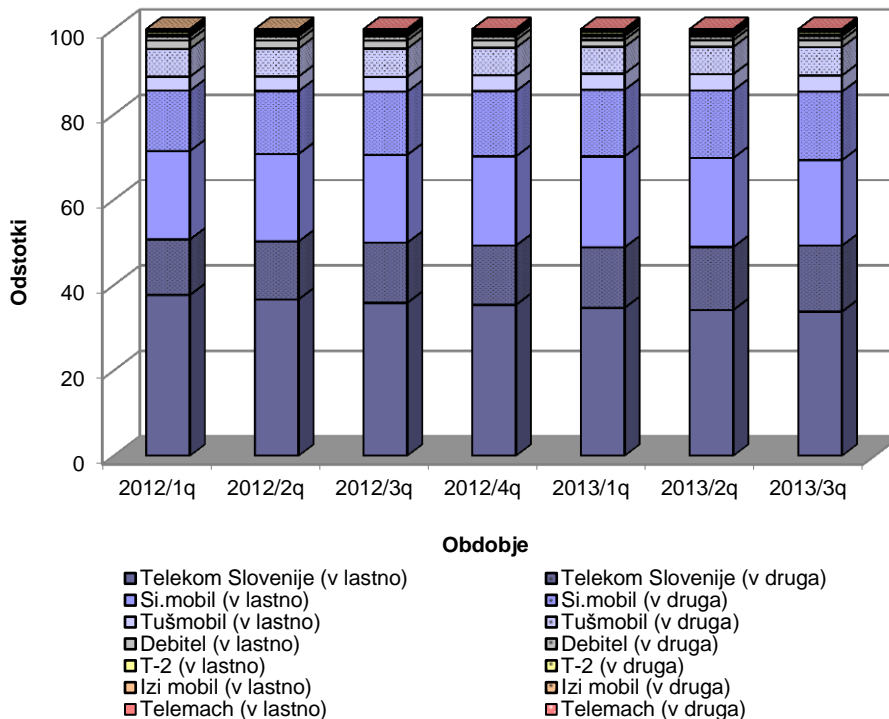
	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	49,0	47,7	47,1	50,0	49,9	49,4	48,9
Si.mobil	26,1	25,2	25,5	24,5	24,8	24,5	24,6
Tušmobil	15,1	17,1	17,1	15,8	15,7	16,2	16,3
Izi mobil	8,6	8,8	9,1	8,6	8,6	8,9	9,3
Debitel	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0

Vir: APEK, december 2013

Tudi tržni deleži predplačnikov po operaterjih se niso bistveno spremenili glede na predhodno četrtletje. Pri družbi Telekom Slovenije d.d. je še naprej zaslediti trend upadanja tržnega deleža, ki je tokrat znašal 48,9%. Sledi ji družba Si.mobil d.d., ki je poslovanje zaključila s 24,6% tržnim deležem in ga tako ponovno nekoliko zvečala. Zvečanje tržnega deleža sta zabeležili tudi družbi Tušmobil d.o.o. na 16,3% in Izi mobil d.d. na 9,3%. Tržni delež družbe Debitel d.d. je ostal nespremenjen (1,0%).

Graf št. 10: Deleži posredovanega govornega prometa po operaterjih

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije (v lastno)	37,7	36,7	35,9	35,4	34,7	34,2	33,8
Telekom Slovenije (v druga)	13,0	13,6	14,1	13,9	14,2	14,8	15,5
Si.mobil (v lastno)	20,7	20,5	20,6	20,9	21,3	20,9	20,0
Si.mobil (v druga)	14,1	14,8	14,8	15,3	15,6	15,8	16,0
Tušmobil (v lastno)	3,3	3,4	3,5	3,7	3,8	3,8	3,8
Tušmobil (v druga)	6,5	6,5	6,6	6,4	6,3	6,4	6,6
Debitel (v lastno)	2,0	1,9	1,9	1,8	1,6	1,6	1,7
Debitel (v druga)	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9
T-2 (v lastno)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
T-2 (v druga)	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6
Izi mobil (v lastno)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Izi mobil (v druga)	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Telemach (v lastno)			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Telemach (v druga)			0,0	0,0	0,1	0,1	0,0

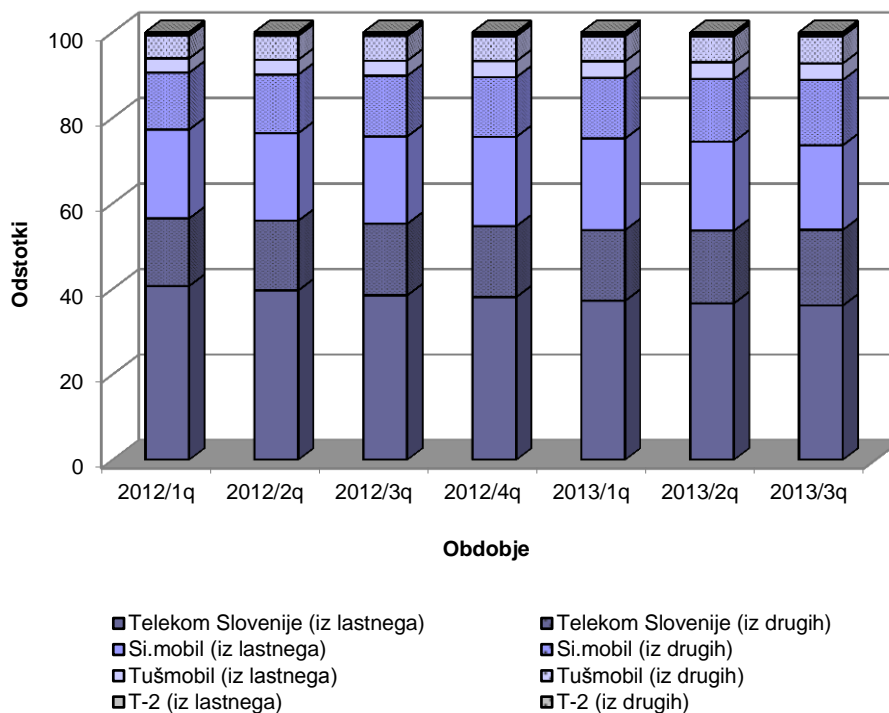
Vir: APEK, december 2013

Družba Telekom Slovenije d.d. ima še vedno največji tržni delež vseh odhodnih klicev opravljenih znotraj svojega omrežja, ki se ves čas konstantno znižuje in je znašal konec tretjega četrtletja 33,8%. Sledi ji družba Si.mobil d.d., katere delež odhodnih klicev se je znotraj njenega omrežja v primerjavi s preteklim četrtletjem znižal na 20,0%. Delež odhodnih klicev, ki jih opravijo končni uporabniki družbe Tušmobil d.o.o. znotraj lastnega omrežja je ostal nespremenjen. Družba Debitel d.d. je v opazovanem obdobju zabeležila manjši porast deleža odhodnih klicev posredovanih v lastno omrežje na 1,7%. Družba T-2 d.o.o. beleži v opazovanem obdobju zmanjšanje deleža odhodnih klicev v lastno omrežje na 0,3%. Tržni delež odhodnih klicev v lastno omrežje je ostal nespremenjen pri družbah Izi mobil d.d. in Telemach d.o.o. Tržni delež odhodnih klicev v druga omrežja se je zvečal družbam Telekom Slovenije d.d. na 15,5%, Si.mobil d.d. na 16,0% in Tušmobil d.o.o. na 6,6%, medtem ko se je

družbi Telemach d.o.o. zmanjšal na 0,0%. Družbe Debitel d.d., T-2 d.o.o. in Izi mobil d.d. beležijo enak delež odhodnih klicev v druga omrežja kot v prejšnjem obdobju.

Graf št. 11: Deleži zaključenega govornega prometa po operaterjih

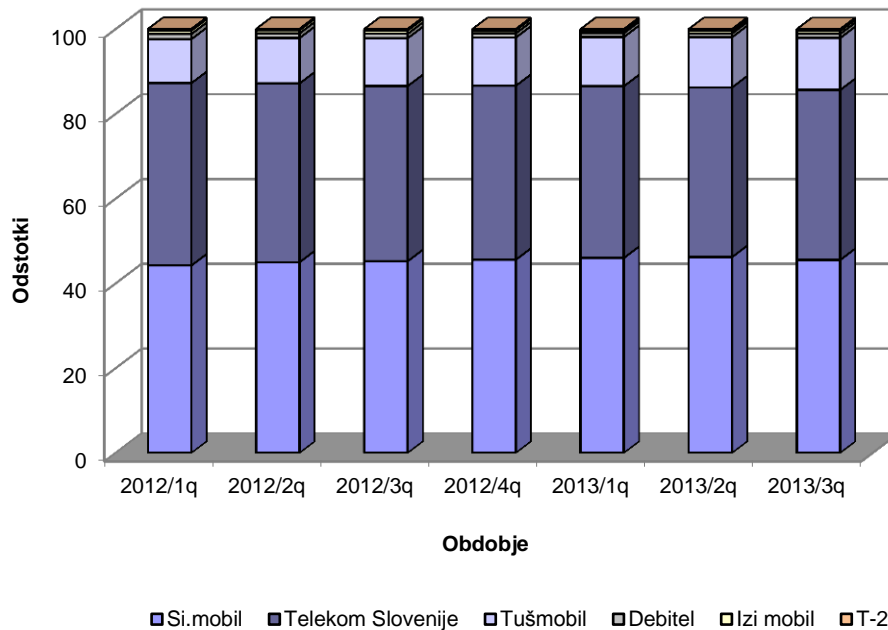
	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije (iz lastnega)	40,7	39,6	38,5	38,1	37,2	36,6	36,1
Telekom Slovenije (iz drugih)	15,8	16,3	16,7	16,6	16,5	17,0	17,7
Si.mobil (iz lastnega)	20,8	20,5	20,4	20,9	21,4	20,8	19,8
Si.mobil (iz drugih)	13,3	13,7	14,2	14,0	14,2	14,7	15,3
Tušmobil (iz lastnega)	3,3	3,5	3,5	3,8	3,9	3,9	3,9
Tušmobil (iz drugih)	5,3	5,6	5,8	5,8	5,9	6,1	6,4
T-2 (iz lastnega)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
T-2 (iz drugih)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6

Vir: APEK, december 2013

Iz grafa zgoraj je razvidno, da se je tržni delež minut zaključenih klicev iz drugih omrežij družbe Telekom Slovenije d.d. v opazovanem obdobju povečal na 17,7%, medtem ko ima na medoperaterskem trgu zaključevanja klicev s 36,1% tržnim deležem še vedno največji delež iz lastnega omrežja. V primerjavi s preteklim obdobjem je družba Si.mobil d.d. povečala tržni delež minut zaključenih klicev iz drugih omrežij na 15,3%, delež zaključevanja klicev iz lastnega omrežja pa se je zmanjšal na 19,8%. Pri družbi Tušmobil d.o.o. je tržni delež zaključenih klicev iz lastnega omrežja ostal enak, in sicer 3,9%, medtem ko se je tržni delež zaključenih klicev iz drugih omrežij zvečal na 6,4%. Deleži zaključevanja klicev tako iz lastnega kot iz drugih omrežij družbe T-2 d.o.o. ostajajo nespremenjeni.

Ker se SMS sporočila vse bolj pogosto uporabljajo za neposredno trženjsko komuniciranje preko mobilnega telefona, je v prihodnje za pričakovati nadaljnji trend zviševanja števila SMS sporočil. Med ponudniki storitev je mobilno trženje vse bolj zanimivo, ker omogoča osebno trženje na mobilnem telefonu, ki ga ima uporabnik praviloma ves čas pri sebi.

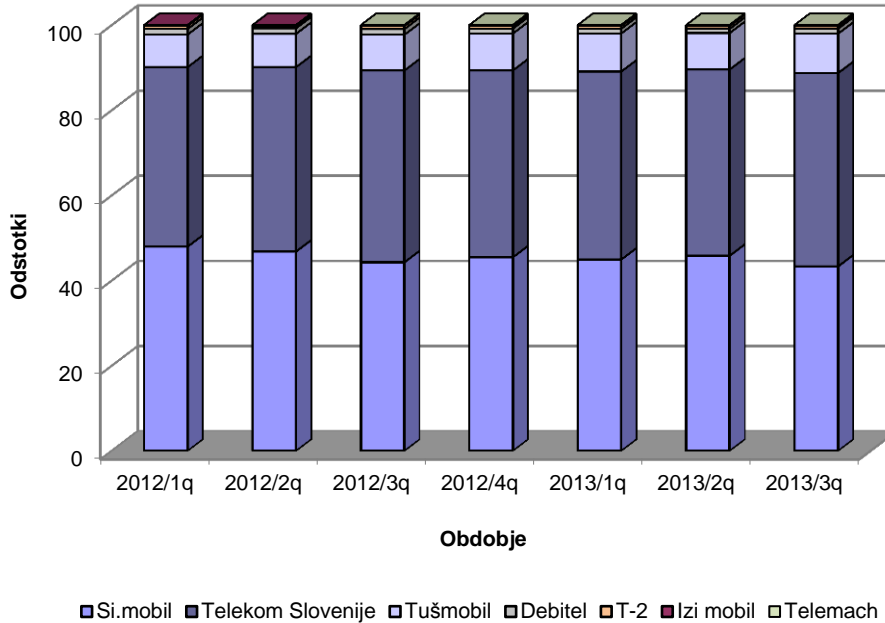
Graf št. 12: Deleži poslanih SMS sporočil po operaterjih

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Si.mobil	44,3	45,0	45,3	45,6	46,0	46,2	45,6
Telekom Slovenije	43,0	42,2	41,3	41,0	40,5	40,0	40,1
Tušmobil	10,4	10,7	11,3	11,4	11,6	11,8	12,3
Debitel	1,2	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0
Izi mobil	0,8	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7
T-2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4

Vir: APEK, december 2013

Družba Si.mobil d.d. je tretje četrletje zaključila z nižjim, in sicer s 45,6% tržnim deležem poslanih SMS sporočil, vendar je kljub temu ohranila vodilni položaj. V opazovanem četrletju ima drugi največji tržni delež družba Telekom Slovenije d.d., kateri se je ta povečal na 40,1%. Z nekoliko višjim 12,3% tržnim deležem je četrletje zaključila družba Tušmobil d.o.o. Delež sta zvečali tudi družbi Debitel d.d. na 1,0% in Izi mobil d.d. na 0,7%. Ostalim družbam se tržni deleži niso spremenili.

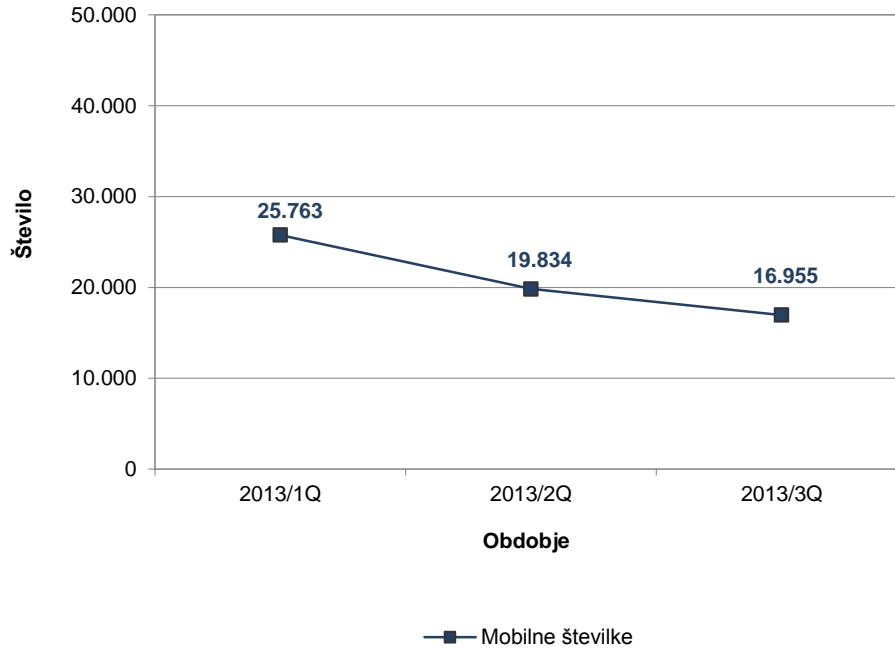
Graf št. 13: Deleži poslanih MMS sporočil po operaterjih

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	42,2	43,3	45,1	43,9	44,2	43,8	45,4
Si.mobil	48,0	46,9	44,3	45,5	45,0	45,9	43,4
Tušmobil	7,6	7,8	8,4	8,7	8,9	8,6	9,2
Debitel	1,3	1,3	1,3	1,2	1,1	1,0	1,2
T-2	0,7	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Izi mobil	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2

Vir: APEK, december 2013

Družbi Telekom Slovenije d.d. in Si.mobil d.d. si vodilni položaj glede na tržni delež poslanih MMS sporočil izmenjujeta. V opazovanem četrtletju ima najvišji tržni delež družba Telekom Slovenije d.d., in sicer 45,4%, medtem ko je družba Si.mobil d.d. svoje poslovanje zaključila z nižjim tržnim deležem kot minulo četrtletje, in sicer s 43,4%. Tržna deleža poslanih MMS sporočil sta v opazovanem četrtletju višja še pri družbah Tušmobil d.o.o., ki je dosegla 9,2% tržni delež in Debitel d.d., ki ima 1,2% tržni delež. Tržna deleža poslanih MMS sporočil družb T-2 d.o.o. in Izi mobil d.d. ostajata nespremenjena.

Graf. 14: Število prenosov mobilnih telefonskih števil k operaterjem

Vir: poročilo upravljavca CBP na dan 15.10.2013

Kot je bilo že v sklopu fiksne telefonije omenjeno, je eden od pomembnih dejavnikov konkurence na trgu tudi prenosljivost števil, ki uporabnikom omogoča lažje prehajanje med operaterji. Prenosljivost mobilnih števil je bila v Sloveniji uvedena dne 1.1.2006.

V zgornjem grafu je prikazano število prenosov mobilnih telefonskih števil (transakcij) k operaterjem v opazovanem obdobju, pri čemer so upoštevane vse transakcije (k drugim operaterjem in nazaj k prvotnemu operaterju). Tako je bilo po podatkih upravljavca centralne baze na dan 15.10.2013 v tretjem četrtletju 2013 prenesenih 16.955 mobilnih števil oz. od uvedbe prenosljivosti skupaj 493.795 mobilnih števil.

3. Širokopasovni dostop do interneta

Širokopasovni dostop do interneta je v današnjem času ena najpomembnejših elektronskih komunikacijskih storitev, po kateri povprašujejo končni uporabniki, saj je nepogrešljivi vir informacij, sredstvo za komuniciranje in tudi vir zabave. Internet je koristen pripomoček tako doma kot v službi. Prek njega je mogoče prenašati filme in glasbo, igrati igre, poslušati radio, telefonirati, gledati televizijo, se pogovarjati prek videokonference itd. Ponudniki širokopasovnega dostopa do interneta v paketih ponujajo različne brezplačne ali plačljive storitve kot so elektronska pošta, protivirusni programi, prostor na strežniku za spletne strani, navidezna zasebna omrežja (VPN - Virtual Private Network), statični IP ipd. Internet uporabljajo že skoraj vsakdo in pri tem ni več pomembna starost končnega uporabnika.

Končni uporabniki iščejo vedno hitrejšo in zanesljivejšo povezavo, kar prispeva k vedno bolj raznoliki izbiri načinov dostopa do interneta, kar pa je odvisno od namena uporabe interneta. Slednji se med seboj razlikujejo po dosegu, hitrosti in načinu prenosa. V Sloveniji so storitve širokopasovnega dostopa dostopne preko bakrenega omrežja, kabelskega koaksialnega omrežja, fiksnega brezžičnega omrežja, mobilnega brezžičnega omrežja, zakupljenih vodov in optičnega omrežja. Vse bolj se uveljavljajo brezžične tehnologije, predvsem mobilne, saj se pojavljajo vedno boljši standardi, ki omogočajo vedno večje prenosne hitrosti.

Z razvojem interneta in brezžičnega dostopa do interneta se je začelo obdobje razvoja računalništva v oblaku. Vsi večji ponudniki digitalnih vsebin gradijo večje podatkovne centre, kjer imajo namen skladiščiti ponudbo filmov, nadaljevanj, glasbe itd. Končni uporabniki pa bodo imeli na voljo tudi nekaj gigabajtov prostora, kamor si bodo lahko naložili svoje vsebine in datoteke. Prednost računalništva v oblaku je v tem, da bodo končnemu uporabniku postale vsebine dostopne kjer koli in ne samo na trdem disku domačega računalnika.

Razširjenost širokopasovnega dostopa do interneta je eden glavnih kazalcev razvitosti trga elektronskih komunikacij.

Ker se tudi Evropska komisija zaveda pomembnosti razvoja družbe, še posebej na področju elektronskih komunikacij, je 19.5.2010 v okviru strategije Evropa 2020 sprejela ambiciozno evropsko digitalno agendo, v kateri je določila vrsto ukrepov za spodbujanje digitalnega gospodarstva, pospeševanje prehoda na okolje visokih hitrosti in okrepitev enotnega spletnega trga. Te ukrepe morajo spremljati tudi enotni regulativni pristopi in učinkovito izvajanje regulativnih ukrepov. Izvajanje slednje naj bi močno prispevalo h gospodarski rasti Evropske unije, koristi digitalne dobe pa naj bi uživala celotna družba. Države članice unije so slednjo potrdile 31.5.2010. Agenda določa sedem prednostnih področij ukrepanja:

- ☞ vzpostavitev enotnega digitalnega trga;
- ☞ izboljšanje določanja standardov na področju informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljevanju: IKT) in interoperabilnosti;
- ☞ povečanje zaupanja v internet in okrepitev internetne varnosti;
- ☞ občutno povečanje hitrosti spletnega dostopa;
- ☞ spodbujanje raziskav in naložb na področju najsodobnejših IKT;
- ☞ širjenje digitalne pismenosti, znanj in vključevanja ter uporaba IKT za odziv na družbene izzive, kot so podnebne spremembe in staranje prebivalstva.

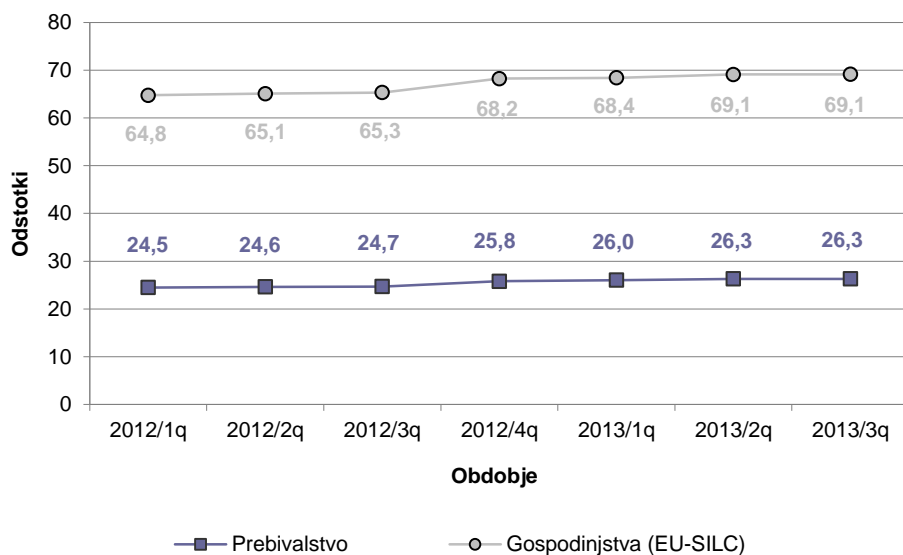
Agenda naj bi npr. prispevala k poenostavitvi elektronskega plačevanja in izdajanja računov ter močno spodbudila uporabo telemedicine in energetsko učinkovitih tehnologij razsvetljave.

Komisija v digitalni agendi predlaga 100 nadaljnjih ukrepov (od tega 31 zakonodajnih) na naštetih področjih.

Družba Telekom Slovenije d.d. je v minulem četrletju začela svojim uporabnikom ponujati tudi možnost širokopasovnega dostopa do interneta prek satelita. Tako bodo lahko sedaj širokopasovni dostop do interneta pridobili tudi prebivalci tistih krajev, kjer zagotavljanje fiksnih ali brezžičnih širokopasovnih storitev do sedaj ni bilo možno. Uporabniki lahko izbirajo med tremi različnimi paketi, ki se razlikujejo po različnih prenosnih hitrostih in količinah prenosa podatkov.⁵⁰

Graf št. 15: Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa⁵¹

Vir: APEK, december 2013

V tretjem četrletju je penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa ostala nespremenjena kljub siceršnji rasti števila priključkov. Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa glede na gospodinjstva je v opazovanem obdobju tako znašala 69,1%, medtem ko je penetracija glede na prebivalstvo znašala 26,3%.

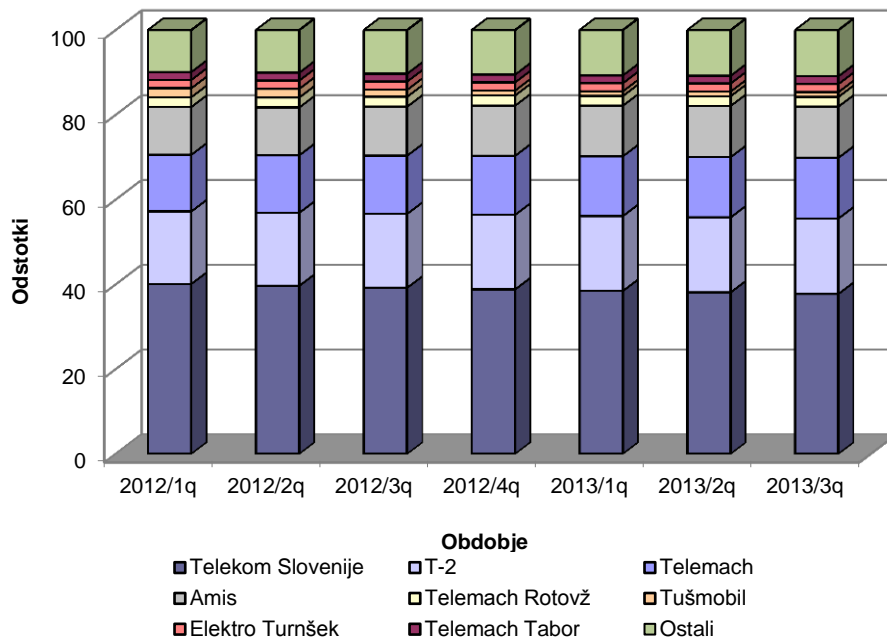
Do tretjega četrletja 2012 je agencija računala penetracijo na podlagi širokopasovnih priključkov dostopa do interneta. Z letom 2012 je Evropska komisija od regulatorjev začela zbirati število vseh širokopasovnih priključkov in ne samo število priključkov dostopa do interneta ter na podlagi teh podatkov računa penetracijo širokopasovnega dostopa. Zato je agencija s četrtem četrletjem 2012 razširila vprašalnik za zbiranje četrletnih podatkov na sklop širokopasovnega dostopa in penetracijo, prav tako kot Evropska komisija, izračunala na podlagi omenjenih podatkov.

⁵⁰ Vir: Navedbe tiskanih medijev julij – september 2013

⁵¹ Eden pomembnejših kazalcev razvitosti trga elektronskih komunikacij je penetracija širokopasovnega dostopa, ki je izračunana kot število širokopasovnih rezidenčnih in poslovnih priključkov na število prebivalcev oz. gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

V Sloveniji so storitve širokopasovnega dostopa dostopne preko bakrenega omrežja, kableskega koaksialnega omrežja, fiksnega brezžičnega omrežja, mobilnega brezžičnega omrežja, zakupljenih vodov in optičnega omrežja. Vse bolj se uveljavljajo brezžične tehnologije, predvsem mobilne, saj se pojavljajo vedno boljši standardi, ki omogočajo vedno večje prenosne hitrosti.

Graf št. 16: Tržni deleži operaterjev fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta po številu priključkov

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	40,1	39,7	39,2	38,8	38,5	38,1	37,8
T-2	17,1	17,2	17,4	17,6	17,7	17,7	17,8
Telemach	13,4	13,6	13,7	13,9	14,1	14,2	14,3
Amis	11,3	11,3	11,6	11,8	11,9	12,1	12,1
Telemach Rotovž	2,3	2,3	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3
Elektro Turnšek	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Telemach Tabor	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8
Tušmobil	2,1	2,1	1,6	1,2	1,1	1,1	1,1
Ostali	9,9	10,0	10,3	10,5	10,7	10,8	10,9

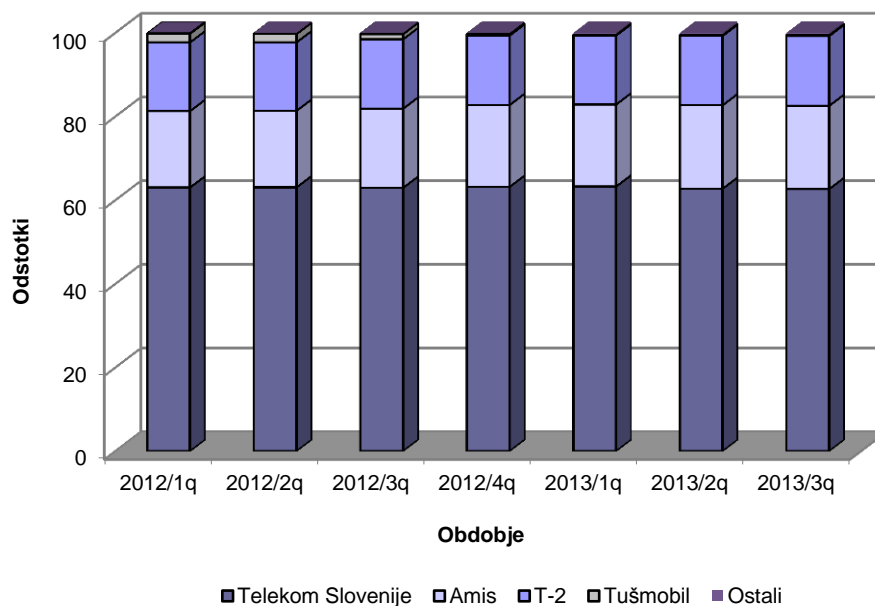
Vir: APEK, december 2013

Pogled na podatke v zgornji tabeli kaže, da ima družba Telekom Slovenije d.d. še vedno največji tržni delež glede na število priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta, ki je konec opazovanega četrtertletja znašal 37,8%. Tako se trend upadanja njegovega tržnega deleža kot kaže še ni zaključil. Z drugim največjim tržnim deležem ji sledi družba T-2 d.o.o. kateri se je ta v primerjavi z drugim četrtertletjem zvišal na 17,8%. V opazovanem četrtertletju so zvišanje tržnega deleža zabeležile še družba Telemach d.o.o. na 14,3% ter skupina ostalih alternativnih operaterjev na 10,9%. Tržni deleži so ostali nespremenjeni pri družbah Amis d.o.o. (12,1%), Telemach Rotovž d.o.o. (2,3%), Elektro Turenšek d.o.o. (1,9%), Telemach Tabor d.d. (1,8%) in Tušmobil d.o.o. (1,1%).

Alternativna operaterja Amis d.o.o. in T-2 d.o.o. sta glede na tržne deleže glede na število fiksnih širokopasovnih priključkov dostopa do interneta med prvimi štirimi operaterji. Oba operaterja imata možnost ponujanja svojih storitev zaradi veljavne regulatorne odločbe agencije na upoštevnem trgu 4 "Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)" in 5 "Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)" preko omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., saj družba Amis d.o.o. nima svojega omrežja in je odvisna od dostopa do omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., medtem ko pa ima družba T-2 d.o.o. tudi svoje omrežje, ki ga v velikem delu kombinira z omrežjem družbe Telekom Slovenije d.d.

Po številu širokopasovnih priključkov dostopa do interneta ima Slovenija na evropski ravni zelo visok delež alternativnih operaterjev.

Graf št. 17: Tržni delež xDSL priključkov širokopasovnega dostopa do interneta po operaterjih

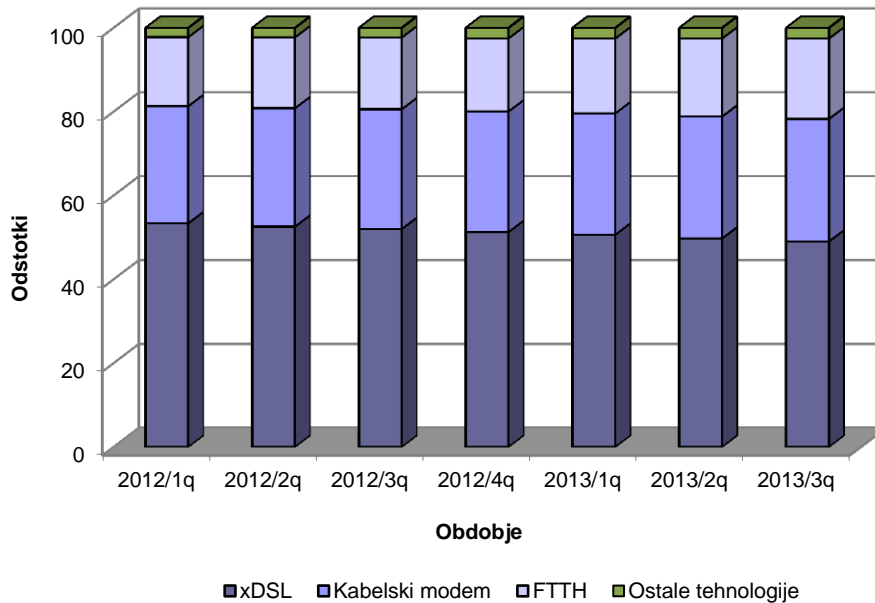

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	63,0	63,1	63,0	63,2	63,3	62,8	62,7
Amis	18,3	18,3	18,9	19,6	19,6	19,9	19,9
T-2	16,4	16,4	16,6	16,6	16,5	16,6	16,7
Tušmobil	2,1	2,0	1,2	0,3	0,1	0,1	0,2
Ostali	0,2	0,3	0,3	0,3	0,5	0,6	0,6

Vir: APEK, december 2013

Še vedno vodilna med ponudniki xDSL priključkov je družba Telekom Slovenije d.d., ki je svoje poslovanje konec tretjega četrtletja zaključila z 62,7% tržnim deležem. Ta je malenkost nižji glede na minulo četrtletje. Družba T-2 d.o.o. je svoj tržni delež zvečala na 16,7%, medtem ko se je ta družbi Tušmobil d.o.o. zvečal na 0,2%. Nespremenjene tržne deleže so zabeležili družba Amis d.o.o. (19,9%) in skupina ostalih alternativnih operaterjev (0,6%).

Graf št. 18: Gibanje deležev fiksnih širokopasovnih tehnologij glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta

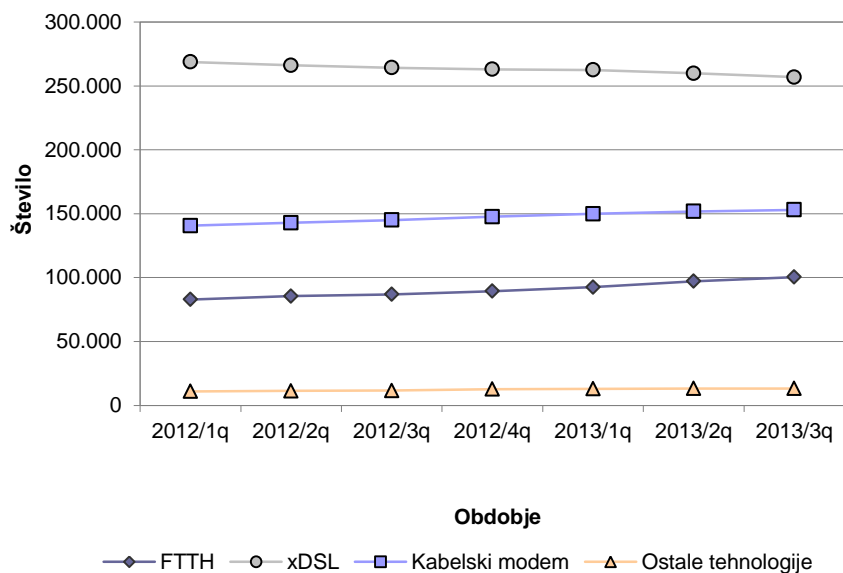
	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
xDSL	53,4	52,6	52,0	51,3	50,7	49,8	49,1
Kabelski modem	27,9	28,3	28,6	28,8	29,0	29,1	29,2
FTTH	16,5	16,9	17,1	17,4	17,9	18,6	19,2
Ostale tehnologije	2,2	2,2	2,3	2,5	2,5	2,5	2,5

Vir: APEK, december 2013

Trend zviševanja tržnega deleža dostopanja uporabnikov do interneta preko optike do doma (FTTH - *fiber to the home*) se nadaljuje tudi v tretjem četrtletju in znaša konec opazovanega obdobja 19,2%. Prav tako je zaslediti enak trend zviševanja tržnega deleža načina dostopanja uporabnikov do interneta preko kablanskega modema, ki je znašal 29,2%. Tržni delež pri drugih tehnologijah dostopanja uporabnikov do interneta (kot so Ethernet, fiksni brezžični dostop, dostop preko zakupljenih vodov) se v primerjavi s predhodnim četrtletjem ni spremenil (2,5%). Kljub temu, da je med fiksnimi širokopasovnimi tehnologijami dostop do interneta preko xDSL tehnologije še vedno najbolj razširjena vrsta širokopasovne internetne povezave, se je njen tržni delež konec opazovanega obdobja zmanjšal na 49,1%.

Omenimo še dejstvo, da je po podatkih za julij 2012 Slovenija nad evropskim povprečjem gledano penetracijo NGA priključkov širokopasovnega dostopa (FTTH, FTTB, VDSL, Docsis 3.0 in drugi NGA) na prebivalstvo.

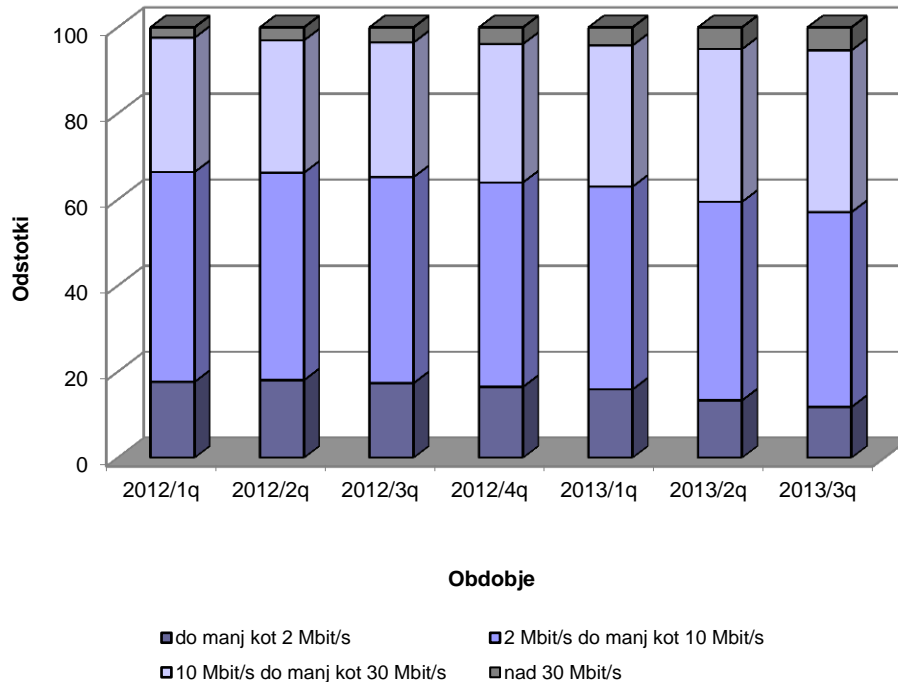
Graf št. 19: Trend gibanja števila priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko različnih tehnologij

Vir: APEK, december 2013

Največ priključkov širokopasovnega dostopa do interneta je zabeležila xDSL tehnologija, vendar število teh priključkov upada. Sledijo priključki dostopa do interneta prek kableskega modema, kjer je ves čas prisoten trend naraščanja. Konstantno narašča tudi število optičnih priključkov do doma (priključkov FTTH), prav tako kot število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta prek ostalih tehnologij kot so ethernet, fiksni brezžični dostop, dostop prek zakupljenih vodov.

Graf št. 20: Deleži priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta glede na hitrost dostopa

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
do manj kot 2 Mbit/s	17,7	18,1	17,4	16,5	15,9	13,4	11,8
2 Mbit/s do manj kot 10 Mbit/s	48,7	48,2	47,9	47,5	47,1	46,1	45,3
10 Mbit/s do manj kot 30 Mbit/s	31,2	30,8	31,3	32,2	32,8	35,5	37,6
nad 30 Mbit/s	2,4	3,0	3,5	3,8	4,2	5,0	5,3

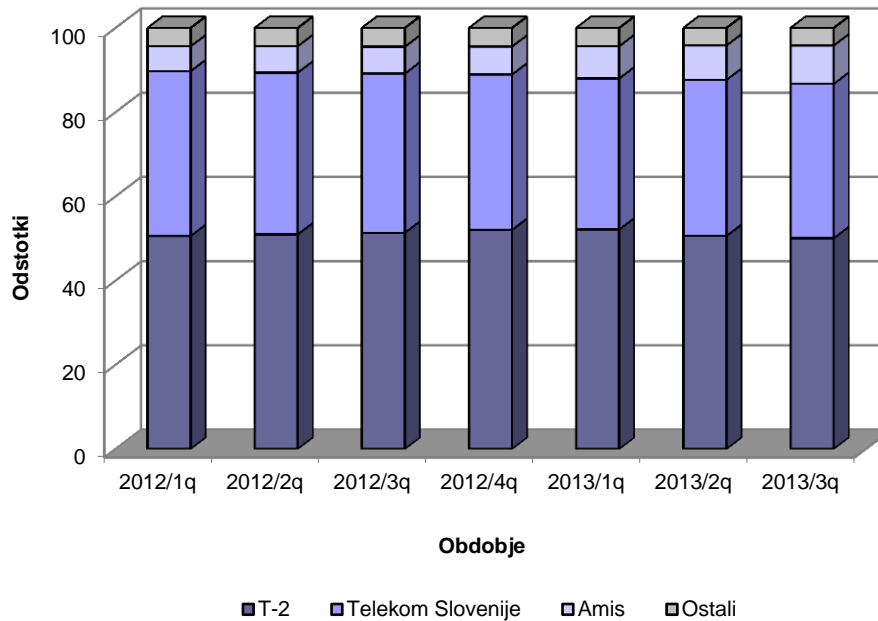
Vir: APEK, december 2013

V tretjem četrtnem letošnjega leta se je večina (45,3%) uporabnikov odločala za hitrost širokopasovnega dostopa do interneta od 2 Mbit/s do manj kot 10 Mbit/s. V primerjavi s predhodnim četrtnem se je delež teh uporabnikov zmanjšal. Delež uporabnikov, ki se odloča za hitrosti od 10 Mbit/s do manj kot 30 Mbit/s, se je v primerjavi z drugim četrtnem zvečal in je ob koncu četrtnega leta znašal 37,6%. Delež uporabnikov, ki se odloča za hitrosti 30 Mbit/s in višje pa se je povečal na 5,3%. Trend upadanja tržnega deleža uporabnikov, ki se odločajo za hitrosti nižje od 2 Mbit/s je še vedno prisoten. Delež teh uporabnikov se je zmanjšal na 11,8%. Do spremembe tržnih deležev konec drugega četrtnega leta je prišlo zaradi napačnega poročanja večjega operaterja.

Na podlagi regulatornih odločb agencije je operaterjem omogočen širokopasovni dostop tudi do optičnega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. po posameznih priključkih. Tako je operaterjem, ki nimajo svojega lastnega omrežja ali pa ga imajo le deloma zgrajeno, omogočeno nudenje širokopasovnih storitev preko optičnega omrežja končnim uporabnikom na celotnem ozemlju države in konkuriranje na maloprodajnem trgu. Konkurenčne razmere

na maloprodajnem trgu imajo pozitivne učinke za končne uporabnike, saj imajo večjo možnost izbire tako glede vrste, kvalitete in cene storitev.

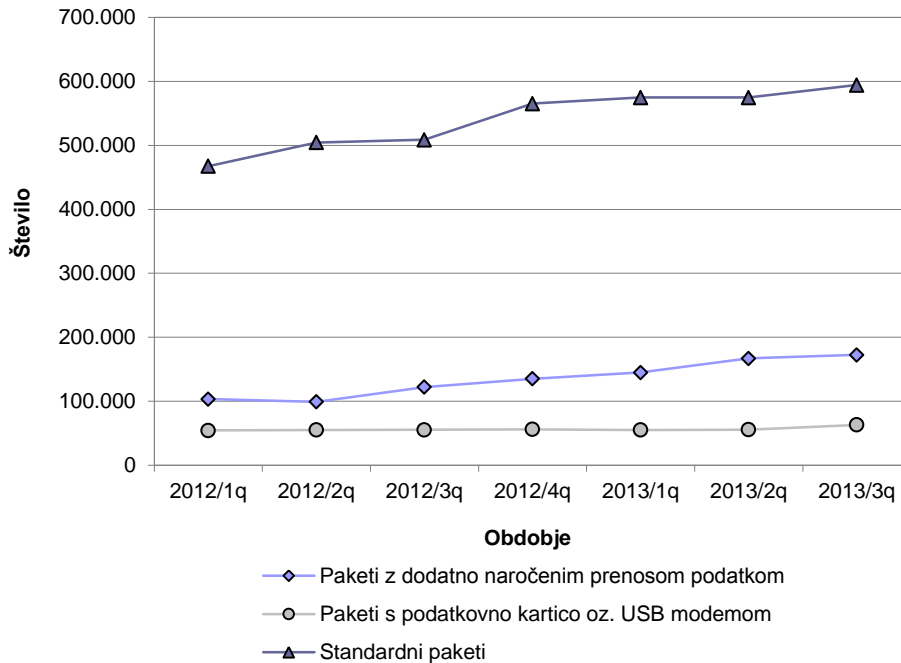
Graf št. 21: Tržni deleži ponudnikov optike do doma (FTTH) glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
T-2	50,6	51,0	51,4	52,1	52,2	50,6	50,1
Telekom Slovenije	39,2	38,4	37,8	36,9	35,9	37,1	36,7
Amis	5,9	6,3	6,4	6,6	7,7	8,2	9,1
Ostali	4,3	4,3	4,4	4,4	4,3	4,1	4,2

Vir: APEK, december 2013

Po podatkih iz zgornjega grafa je razvidno, da ima še vedno najvišji tržni delež optike do doma družba T-2 d.o.o., ki je poslovanje konec tretjega četrletja zaključila z nižjim, 50,1% tržnim deležem. S 36,7% tržnim deležem ji sledi družba Telekom Slovenije d.d. kateri se je ta glede na minulo četrletje prav tako zmanjšal. Družbi Amis d.o.o. tržni delež še naprej narašča in je konec opazovanega četrletja znašal 9,1%. Tržni delež se je zvečal tudi skupini ostalih operaterjev na 4,2%.

Graf št. 22: Trend gibanja mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta⁵²

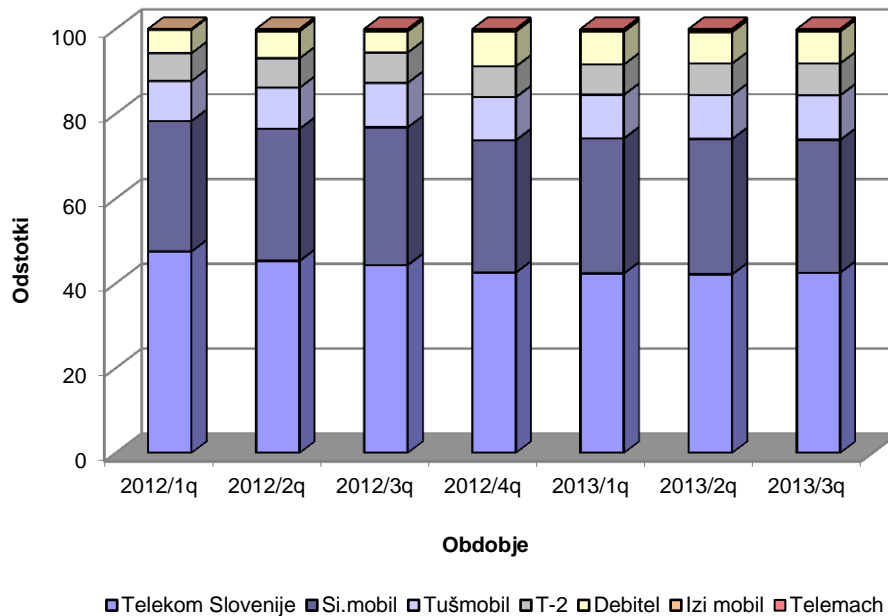
Vir: APEK, december 2013

Trend rasti števila uporabnikov vseh treh paketov z mobilnim širokopasovnim dostopom do interneta je opazno tudi konec tretjega četrtletja. Število uporabnikov standardnih paketov je zabeležilo največjo rast glede na minulo obdobje, medtem ko je število uporabnikov z dodatno naročenim prenosom podatkov zabeležilo najmanjšo rast.

⁵² Podatki, ki se nanašajo na širokopasovni dostop do interneta, ne vključujejo storitev kot so dostop uporabnikov do lastnih spletnih portalov mobilnega operaterja, uporabe elektronske pošte, SMS, MMS ter govornih storitev operaterja. **Standardni paketi** so paketi iz ponudbe mobilnega operaterja, ki lahko vključujejo tudi določeno brezplačno količino prenosa podatkov, za katere pa uporabnik ni dodatno naročil storitev prenosa podatkov ali izbral dodatno količino prenosa podatkov. **Paketi s podatkovno kartico oz. USB modemom** so paketi, ki so namenjeni za mobilni širokopasovni dostop do interneta pri uporabi z osebnim oz. prenosnim računalnikom. **Paketi z dodatno naročenim prenosom podatkov** so paketi, za katere je uporabnik k izbranemu paketu še dodatno naročil storitev prenosa podatkov ali izbral dodatno količino prenosa podatkov. Končni uporabniki morajo izpolnjevati kriterij, po katerem so v zadnjih 90 dneh vsaj enkrat uporabljali mobilni širokopasovni dostop do interneta v 3G in naprednejših omrežjih.

Graf št. 23: Tržni deleži ponudnikov mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta⁵³

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	47,6	45,3	44,3	42,6	42,4	42,2	42,5
Si.mobil	30,8	31,2	32,5	31,3	31,9	31,9	31,4
Tušmobil	9,4	9,7	10,5	10,1	10,3	10,3	10,5
T-2	6,6	6,9	7,2	7,3	7,2	7,5	7,5
Debitel	5,5	6,4	5,0	8,2	7,7	7,4	7,5
Izi mobil	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
Telemach			0,1	0,1	0,2	0,2	0,2

Vir: APEK, december 2013

V zvezi s tržnimi deleži ponudnikov mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta lahko iz zgornjega grafa ugotovimo, da ima največji tržni delež še vedno družba Telekom Slovenije d.d., kateri se je konec tretjega četrtletja ta zvečal na 42,5%. Tržni delež se je zvečal še družbi Tušmobil d.o.o. na 10,5% in družbi Debitel d.d. na 7,5%, medtem ko se je ta v opazovanem obdobju znižal družbi Si.mobil d.d. na 31,4% in družbi Izi mobil d.d. na 0,4%. Tržna deleža družb T-2 d.o.o. (7,5%) in Telemach d.o.o. (0,2%) stagnirata.

⁵³ Podatki, ki se nanašajo na širokopasovni dostop do interneta, ne vključujejo storitev kot so dostop uporabnikov do lastnih spletnih portalov mobilnega operaterja, uporabe elektronske pošte, SMS, MMS ter govornih storitev operaterja. **Standardni paketi** so paketi iz ponudbe mobilnega operaterja, ki lahko vključujejo tudi določeno brezplačno količino prenosa podatkov, za katere pa uporabnik ni dodatno naročil storitev prenosa podatkov ali izbral dodatno količino prenosa podatkov. **Paketi s podatkovno kartico oz. USB modemom** so paketi, ki so namenjeni za mobilni širokopasovni dostop do interneta pri uporabi z osebnim oz. prenosnim računalnikom. **Paketi z dodatno naročenim prenosom podatkov** so paketi, za katere je uporabnik k izbranemu paketu še dodatno naročil storitev prenosa podatkov ali izbral dodatno količino prenosa podatkov. Končni uporabniki morajo izpolnjevati kriterij, po katerem so v zadnjih 90 dneh vsaj enkrat uporabljali mobilni širokopasovni dostop do interneta v 3G in naprednejših omrežjih.

4. Televizija

V današnjem času zelo težko najdemo dom, ki nima televizije, zato se za njeno prihodnost ni bati. Med uporabniki je zelo priljubljena in tako kot storitev dostopa do interneta prenaša veliko količino informacij zelo široki množici po celem svetu. Končni uporabniki pa niso več zadovoljni le z osnovnimi programi, temveč od ponudnikov pričakujejo razgibane programske sheme, kakovostno in zanesljivo storitev ter napredne dodatne storitve. Prihod digitalne in IP televizije je omogočil prenos programov s HD signalom. HDTV sprejemniki imajo predvsem višjo ločljivost od standardne in omogočajo kakovostnejši prikaz video signala oz. sprejem programov v visoki ločljivost (HD - High Definition TeleVision). Razvoj televizije se še ni ustavil, kar dokazujejo vedno nove inovacije in tehnološke izboljšave na tem področju.

Razvoj televizije spodbuja tudi dejstvo, da se spreminja kultura gledanja televizije. Ljudje imamo vedno več možnosti različnega dostopanja do novic in drugih informacij (televizija, časopisi, internet, izmenjava novic na socialnih omrežjih ipd.), ki nas zanimajo. Tako postaja internet kot vir novic vedno bolj priljubljen zlasti pri mlajših osebah. Ljudje imamo na razpolago vedno manj časa, zato si ga racionalneje prerazporedimo tako, da poiščemo najbolj ustrezen vir novic skladno s svojimi potrebami in interesi, takrat ko imamo čas. Na takšen način se prosto odločamo, kdaj, kje in na kakšen način bomo pridobili novice oz. informacije. Obenem si zaradi hitrega tempa življenja ter posledično pomanjkanja prostega časa prilagajamo tudi ogled filmov, razvedrilnih oddaj, športnih dogodkov in podobno. Temu operaterji digitalne televizije sledijo z omogočanjem interaktivnosti kot npr. video na zahtevo, storitev snemanja programov (snemalnik), storitev časovnega zamika (kasnejše predvajanje TV vsebin), povezava računalnika s televizijskim sprejemnikom itd.

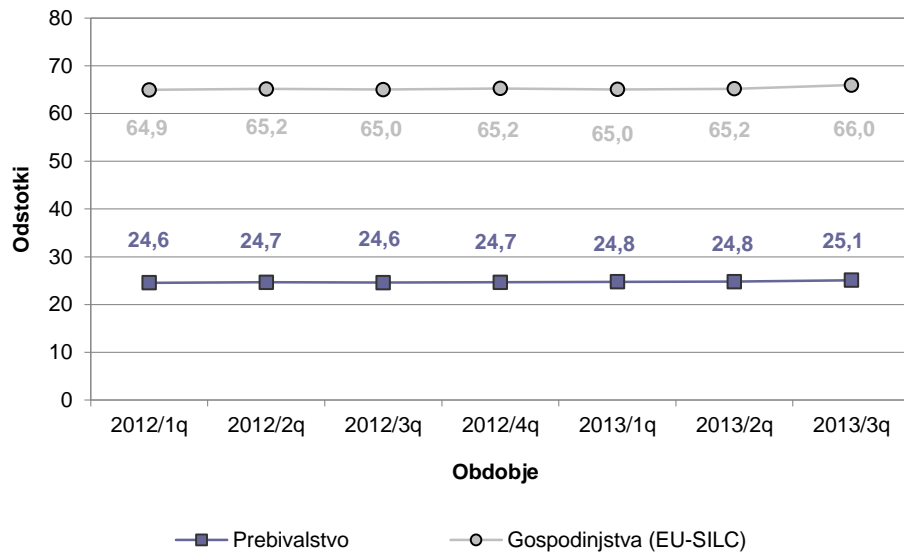
Cilj operaterjev digitalne televizije je ponuditi končnim uporabnikom kakovostne in zanesljive storitve ter napredne dodatne storitve, in s tem tudi njihovega zvečanje tržnega deleža. Ponudbe prilagajajo uporabnikom tako, da bodo vsebine gledali takrat ko želijo, kjerkoli in kadarkoli. Storitve se vse bolj prilagajajo posamezniku, obenem pa je poudarek na vse večjem povezovanju računalnika s televizijskim zaslonom. Navedenemu se prilagajajo tudi spletni ponudniki videoposnetkov. Vsebine spletnih videoportalov vedno bolj temeljijo na filmih, nadaljevankah, oddajah in novih vsebinah, ki jih lahko uporabniki gledajo preko računalnika na televizijskem sprejemniku.

Agencija je 19. julija objavila razpis za dodelitev šestih pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki (DVB-T) na območju Slovenije, ki bodo gospodinjstvom dosegljivi brezplačno preko navadnih anten. Na razpis se je prijavilo osem ponudnikov: Čarli s programom Čarli TV, Petelin s programom TV Petelin, VA Video Audio Film s programom TV Primorka, Antenna TV SL s programom Prima TV, Arena Vip s programom TV ARENA, Pink s programom Pink S in Zavod Mediatravel s programom MT.TV. Vsi komercialni televizijski programi, ki trenutno oddajajo v edinem, delujočem javnem digitalnem prizemnem omrežju imenovanem multipleks A, bodo letos v skladu z zakonodajo prešli na drugi, komercialni multipleks C. Ta naj bi začel delovati sredi meseca oktobra 2013.⁵⁴

---

⁵⁴ Vir: Navedbe tiskanih medijev julij – september 2013

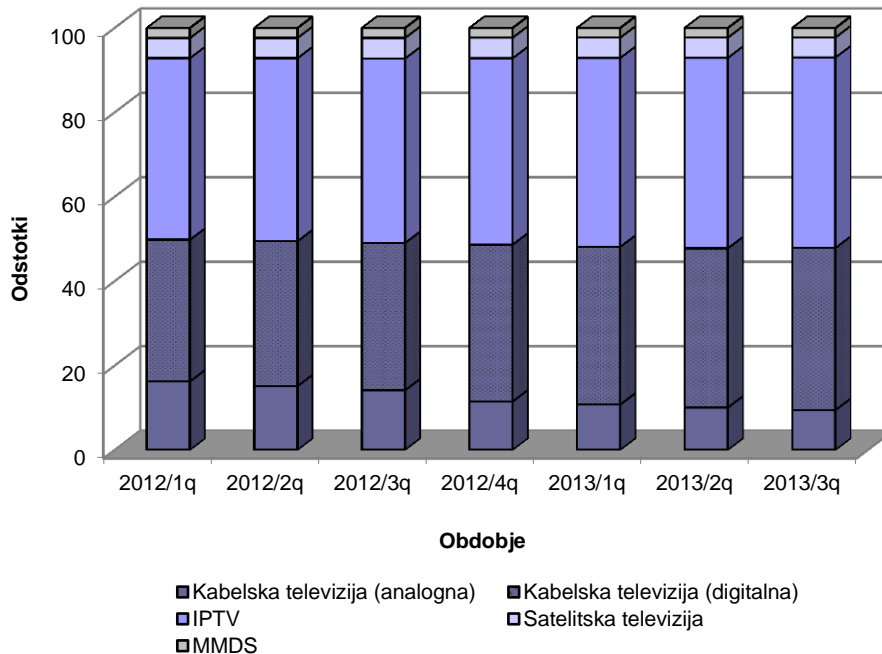
Graf št. 24: Penetracija priključkov fiksne televizije⁵⁵

Vir: APEK, december 2013

Penetracija priključkov fiksne televizije glede na gospodinjstva je konec opazovanega četrtega četrtletja dosegla 66,0%, medtem ko je penetracija priključkov fiksne televizije glede na prebivalstvo dosegla 25,1%.

⁵⁵ Penetracija priključkov fiksne televizije je izračunana kot število televizijskih rezidenčnih in poslovnih priključkov na število prebivalcev oz. gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

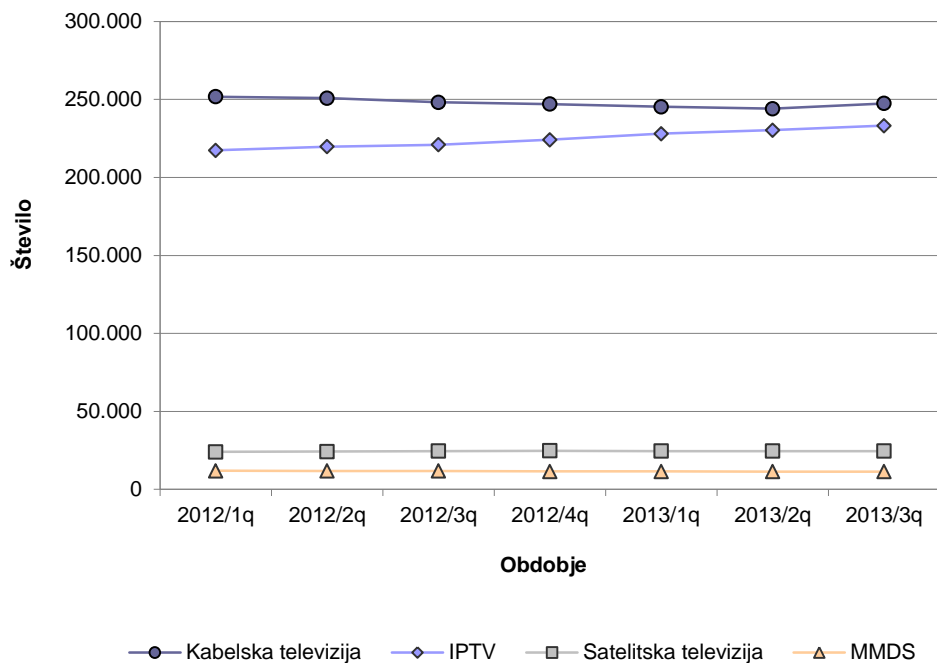
Graf št. 25: Deleži televizijskih priključkov po tehnologijah

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Kabelska televizija	49,9	49,5	49,1	48,7	48,2	47,8	47,9
Kabelska televizija (analogna)	16,3	15,2	14,2	11,5	10,8	10,1	9,5
Kabelska televizija (digitalna)	33,6	34,3	34,9	37,2	37,4	37,7	38,4
IPTV	43,0	43,4	43,7	44,2	44,8	45,1	45,1
Satelitska televizija	4,8	4,8	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8
MMDS	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2

Vir: APEK, december 2013

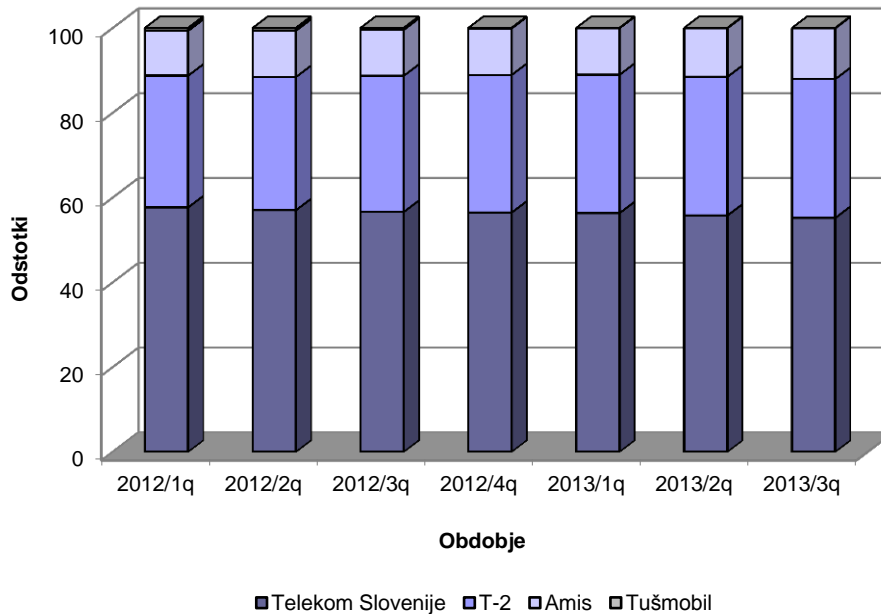
Iz podatkov v zgornji tabeli je razvidno, da je prišlo v opazovanem obdobju do rasti tržnega deleža kableske televizije, ki je znašal konec tretjega četrletja 47,9%. Tržni deleži preostalih tehnologij se glede na predhodno četrletje niso spremenili.

Graf št. 26: Trend gibanja števila televizijskih priključkov preko različnih tehnologij

Vir: APEK, december 2013

Največjo rast števila televizijskih priključkov je v opazovanem obdobju zabeležila kabelska tehnologija. Prav tako se je malenkostno zvečalo tudi število IP televizijskih priključkov in število televizijskih priključkov preko satelitske tehnologije. Tudi konec tretjega četrtletja je prišlo do minimalnega zmanjšanja števila televizijskih priključkov preko MMDS tehnologije.

Graf št. 27: Tržni deleži ponudnikov storitev IP televizije

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telekom Slovenije	57,7	57,1	56,7	56,5	56,4	55,8	55,3
T-2	31,1	31,4	32,1	32,5	32,6	32,7	32,8
Amis	10,6	10,9	10,8	11,0	11,0	11,5	12,0
Tušmobil	0,6	0,6	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0

Vir: APEK, december 2013

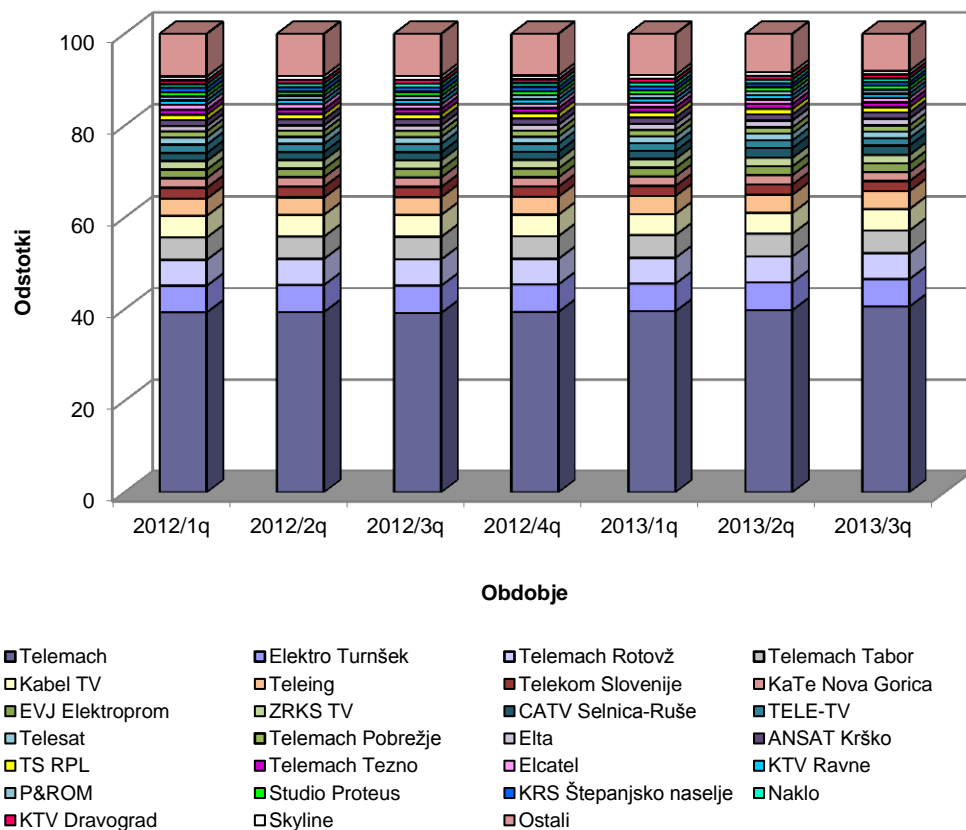
Tržni deleži ponudnikov storitev IP televizije se konec opazovanega obdobja bistveno niso spremenili. Tako je s 55,3% tržnim deležem IP televizije še vedno vodilna družba Telekom Slovenije d.d. Sledi ji družba T-2 d.o.o., ki je svoj delež zvečala na 32,8%. Tržni delež se je zvečal tudi družbi Amis d.o.o., saj je poslovanje zaključila z 12,0% tržnim deležem.

Tudi alternativnim operaterjem, ki ponujajo IP televizijo, je na podlagi veljavnih regulatornih odločb na upoštevem trgu 4 "Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)" in 5 "Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)" izdanih s strani agencije dana možnost ponudbe poleg širokopasovnega dostopa do interneta tudi drugih širokopasovnih storitev končnim uporabnikom v Sloveniji ter tako tudi konkuriranje na maloprodajnem trgu. Za ponujanje storitve IP televizije je za operaterje pomembna naložitev tako imenovane obveznosti »multicast«, v okviru katere jim je družba Telekom Slovenije d.d. dolžna zagotoviti tako obliko dostopa z bitnim tokom, ki jim omogoča ponujanje vseh storitev v enaki kakovosti, ki jih je prek te oblike dostopa možno zagotoviti rezidenčnim in/ali poslovnim uporabnikom in jih na maloprodajnem trgu zagotavlja tudi sama oz. jih zagotavljajo njena hčerinska ali partnerska podjetja. Na takšen način imajo končni uporabniki možnost izbire med različnimi operaterji, kar posredno vpliva na boljšo kakovost in izbiro različnih vrst storitev in njihovo ceno na maloprodajnem trgu. Z regulatornima odločbama je agencija družbi Telekom Slovenije d.d. naložila obveznost omogočanja dostopa do njenega optičnega

omrežja za alternativne operaterje in s tem tudi ponujanje širokopasovnih storitev (vključno z IP televizijo) preko optike na maloprodajnem trgu.

Trend rasti tržnega deleža družbe Telemach d.o.o. je prisoten že od tretjega četrtrletja 2012 naprej. Tako je družba konec opazovanega četrtrletja zaključila poslovanje s 40,6% tržnim deležem. Tako kot predhodna četrtrletja se tržni deleži preostalih ponudnikov kableske televizije tudi v opazovanem obdobju niso bistveno spremenili. Družbi Telemach d.o.o. sledijo družbe s tržnimi deleži pod 6,0%. Med njimi je še vedno z največjim tržnim deležem 6,0% družba Elektro Turnšek d.o.o. Agencija se je zaradi velikega števila kableskih operaterjev odločila za objavo vseh tistih operaterjev, ki dosegajo najmanj 0,8% tržni delež.

Graf št. 28: Tržni deleži ponudnikov storitev kableske televizije

APEK

	2012/1q	2012/2q	2012/3q	2012/4q	2013/1q	2013/2q	2013/3q
Telemach	39,3	39,4	39,2	39,4	39,6	39,8	40,6
Elektro Turnšek	5,8	5,9	6,0	6,0	6,0	6,1	6,0
Telemach Rotovž	5,6	5,7	5,7	5,6	5,6	5,7	5,7
Telemach Tabor	4,9	4,9	4,9	4,9	5,0	5,0	4,9
Kabel TV	4,7	4,7	4,8	4,7	4,6	4,5	4,7
Teleing	3,7	3,8	3,9	3,9	3,9	4,0	3,9
Telekom Slovenije	2,4	2,4	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
CATV Selnica-Ruše	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	2,1	2,1
KaTe Nova Gorica	2,1	2,1	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0
EVJ Elektroprom	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
ZRKS TV	1,9	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,8
TELE-TV	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,6
Telesat	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4
Telemach Pobrežje	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Elta	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,5	1,4
ANSAT Krško	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
TS RPL	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
Telemach Tezno	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Elcatel	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
KTV Ravne	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
P&ROM	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Studio Proteus	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
KRS Štepanjsko naselje	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8
Naklo	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
KTV Dravograd	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Skyline	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Ostali	9,3	9,1	9,1	9,1	9,0	8,3	8,1

Vir: APEK, december 2013

5. Konvergenca storitev

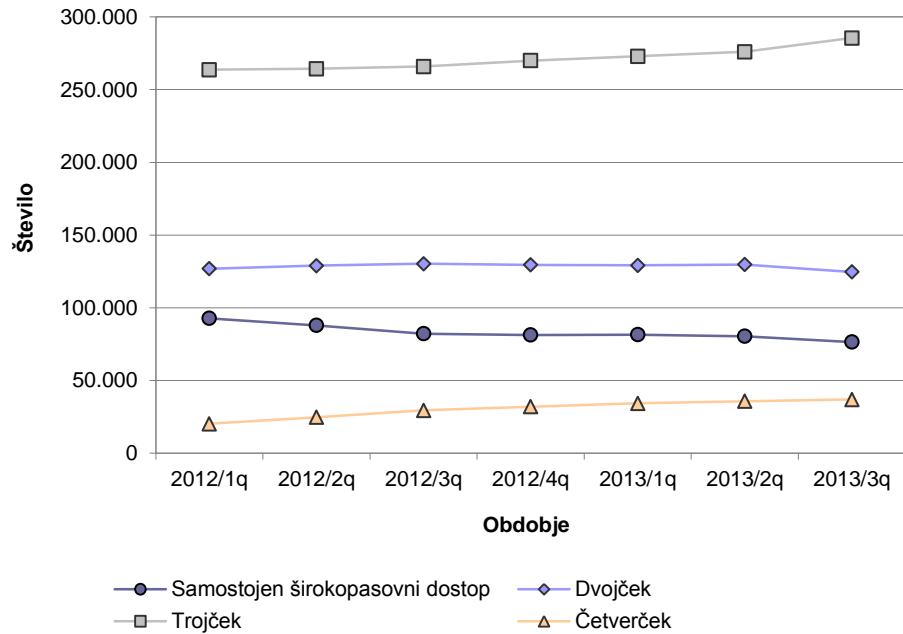
Težnja razvoja elektronskih komunikacij se vedno bolj nagiba h konvergenci na ravni omrežja, elektronskih komunikacijskih storitev in opreme. Z izrazom konvergenca omrežij v splošnem označujemo združevanje oz. približevanje obstoječih omrežij za prenos govora, omrežij za prenos podatkov in radiodifuznega omrežja. Konvergenca omrežij spremlja tudi integracija ali zlivanje storitev, oboje pa predstavlja eno od najpomembnejših trendov globalnega razvoja telekomunikacij. Konvergenca storitev operaterjem omogoča, da končnim uporabnikom ponujajo t.i. pakete storitev. Konvergenčne (združene) oziroma multiple-play (multi-play) ponudbe vključujejo vsaj dve različni vrsti storitev: fiksno telefonijo, mobilno telefonijo, prenos podatkov in televizijo. Poznamo več oblik konvergenčnih ponudb storitev:

1. **Dvojček** (Double play) ponudba (zvezana ali nezvezana) vključuje dve od navedenih storitev: storitve fiksne govorne telefonije, storitve mobilne govorne telefonije, fiksne televizijske in radijske storitve, mobilne televizijske in radijske storitve, storitve fiksne širokopasovnega dostopa in storitve mobilnega širokopasovnega dostopa.
2. **Trojček** (Triple play) ponudba (zvezana ali nezvezana) vključuje tri vrste osnovnih storitev (govor, TV&radio, prenos podatkov), s tem, da so storitve prenosa podatkov vezane na širokopasovni dostop.
3. **Četverček** (Quadruple play) ponudba (zvezana ali nezvezana), ki vključuje poleg ponudbe triple play še vsaj eno mobilno komponento. V tem primeru gre za fiksno-mobilno konvergenco.

Operaterji lahko omenjene konvergenčne ponudbe storitev ponujajo zvezano ali pa nezvezano.

Operaterji pakete storitev ponujajo lastnim končnim uporabnikom za eno ceno (ceno paketa), pri čemer lahko določene storitve v paketu izvaja tudi drugi operater. Cena paketa storitev je praviloma nižja od seštevka cen posameznih konvergenčnih storitev, ki jih operater lahko ponuja samostojno in ima ceno oblikovano za vsako storitev posebej. Naročnik ima za različne kombinacije konvergenčnih storitev (IP telefonija, širokopasovni dostop do interneta, televizija, mobilna telefonija) v paketih sklenjeno pogodbo z enim operaterjem, za katerega mu ta izda enoten račun. Operater tudi praviloma znotraj lastnega omrežja klicev ne zaračunava ali pa so cene klicev zelo ugodne. Elektronske komunikacijske storitve v paketih so ponavadi cenejše, kar je tudi razlog, da se končni uporabniki odločajo za paketne ponudbe operaterjev.

Posledično se zvišujejo deleži paketnih storitev, predvsem trojčkov in četverčkov. Tako so paketi končnim uporabnikom tako rezidenčnim kot tudi poslovnim (kamor v tem primeru štejemo predvsem manjša podjetja) sredstvo za zniževanje stroškov elektronskih komunikacijskih storitev.

Graf št. 29: Trend gibanja števila priključkov na pakete storitev⁵⁶

Vir: APEK, december 2013

Največjo rast števila priključkov v tretjem četrtletju je zabeležil paket trojček. Rast števila priključkov je zabeležil tudi paket četverček, medtem ko se je število priključkov paketa dvojček zmanjšalo. Zmanjšalo se je tudi število priključkov samostojnega širokopasovnega dostopa.

⁵⁶ Paketi storitev prikazani v grafu vključujejo storitve v naročniškem razmerju, ki pa jih končni uporabniki lahko kupijo kot paket ali kot del posamezne storitve pri določenem operaterju.

6. Medoperaterski širokopasovni dostop

Za zagotavljanje širokopasovnega dostopa končnim uporabnikom na maloprodajnem trgu imajo operaterji na medoperaterskem trgu na voljo različne regulirane oblike dostopa, in sicer:

1. Dostop preko bitnega toka (bit-stream):

Dostop z bitnim tokom pomeni, da lastnik infrastrukture vzpostavi širokopasovno dostopovno povezavo do končnih uporabnikov in potem to povezavo ponudi tudi ostalim operaterjem, da le-ti lahko ponujajo širokopasovni dostop svojim končnim uporabnikom.

2. Dostop preko razvezane krajevne zanke (Local loop unbundling – LLU):

Razvezan dostop do krajevne zanke pomeni povsem razvezani dostop do krajevne zanke in sodostop do krajevne zanke, pri čemer ni potrebna sprememba lastništva krajevne zanke. Operaterjem omogoča, da na maloprodajnem trgu ponudijo storitev prenosa podatkov z visoko bitno hitrostjo in/ali govorne storitve, na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

a. Polno razvezan dostop (PRD):

Povsem razvezan dostop do krajevne zanke pomeni zagotovitev dostopa operaterju do krajevne zanke ali krajevne podzanke obstoječega operaterja, z odobritvijo uporabe celotnega frekvenčnega spektra posukanega kovinskega para.

b. Skupno razvezan dostop (SRD) ali sodostop:

Sodostop do krajevne zanke pomeni zagotovitev dostopa operaterja do krajevne zanke ali krajevne podzanke obstoječega operaterja z odobritvijo uporabe frekvenčnega spektra posukanega kovinskega para za negovorni pas, pri tem krajevno zanko še naprej uporablja obstoječi operater za zagotavljanje javnih telefonskih storitev.

3. Dostop preko razvezanega optičnega omrežja:

Dostop preko razvezanega optičnega omrežja (razvezava lokalne zanke v optičnem omrežju) pomeni zagotovitev operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe obstoječega operaterja oz. zagotovitev dostopa do optične zanke ter ostalih naprav in zmogljivosti potrebnih za ponujanje elektronskih komunikacijskih storitev.

Operaterji lahko zgradijo tudi **lastno dostopovno infrastrukturo**.

Katero obliko dostopa bo operater izbral, je odvisno od njegove investicijske zmožnosti. V preteklih letih se je veliko operaterjev raje odločalo za razvezan dostop, saj na takšen način upravljajo z dostopovno infrastrukturo, predvsem pa imajo nadzor nad kakovostjo storitev. Prav tako je bilo kar nekaj operaterjev, ki so gradili svoje lastno omrežje, vendar je nadaljnje investiranje v izgradnjo lastne dostopovne infrastrukture zaradi negativne gospodarske rasti močno oteženo.

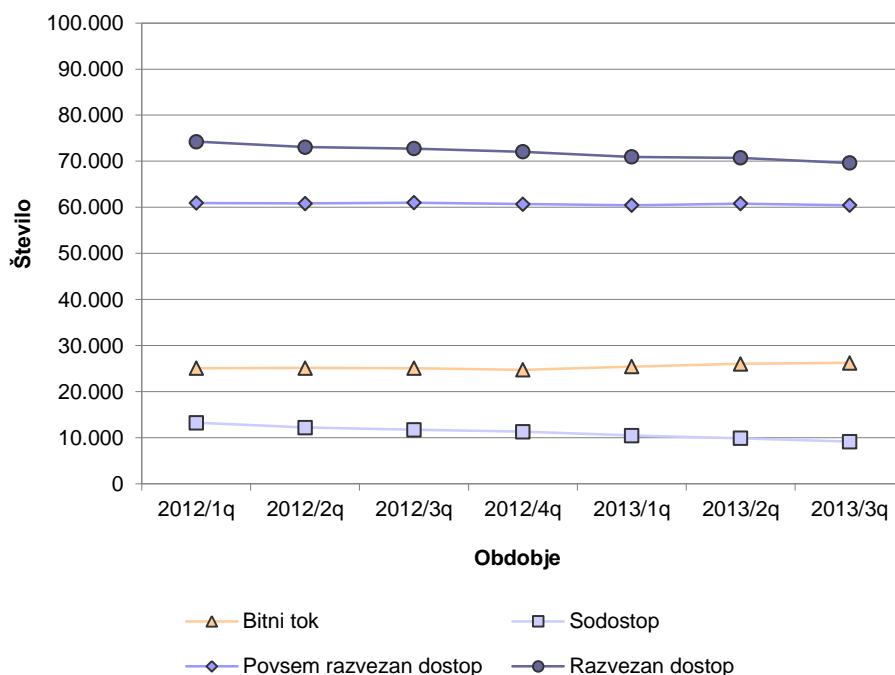
Zanimanje operaterjev za povsem razvezan dostop je večje zaradi vzpostavitve lastnih kolokacijskih točk z namenom izboljšanja kakovosti in nadzora storitve in možnosti širše ponudbe storitev vključno s paketi storitev, ki vsebujejo tudi storitev IP televizije. Sodostop ostaja zanimiv za operaterje, kateri želijo s svojo ponudbo pritegniti tudi tiste uporabnike, ki vztrajajo pri storitvi klasične telefonije. Ker pa klasično fiksno telefonijo pospešeno zamenjuje IP telefonija, tudi število priključkov slednjega konstantno upada. Z razvezavo optičnega omrežja je operaterjem, ki nimajo svojega optičnega omrežja, omogočeno, da lahko končnim uporabnikom ponujajo tudi najnaprednejše storitve na maloprodajnem trgu preko optičnega

omrežja. Optična omrežja namreč omogočajo večje prenosne zmogljivosti in s tem posredno tudi boljšo kvaliteto storitev. Večje pa je povpraševanje končnih uporabnikov tudi po elektronskih komunikacijskih storitvah v paketih.

Namen različnih reguliranih oblik dostopa je zagotavljanje konkurenčnosti na trgu in s tem omogočanje končnim uporabnikom na trgu boljše pogoje in možnost izbire glede vrste, kvalitete in cene storitev.

Agencija medoperaterski širokopasovni dostop regulira v okviru upoštevne trga 4 "Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)" in trga 5 "Širokopasovni dostop (medoperaterski trg)". Z regulacijo teh dveh trgov se alternativnim operaterjem omogoča, da ponujajo svoje širokopasovne storitve na maloprodajnem trgu svojim končnim uporabnikom in s tem tudi konkurirajo na maloprodajnem trgu. Konkurenčne razmere na trgu imajo pozitivne učinke za končne uporabnike, saj imajo možnost izbire med ponudniki, kakovostjo in ceno storitev. Po drugi strani pa operaterje te razmere na trgu silijo, da iščejo možnosti za diferenciranje njihovih storitev od storitev konkurenčnih operaterjev, kar posledično pomeni razvoj novih in kakovostnejših storitev.

Graf št. 30: Število xDSL priključkov glede na tip operaterskega dostopa

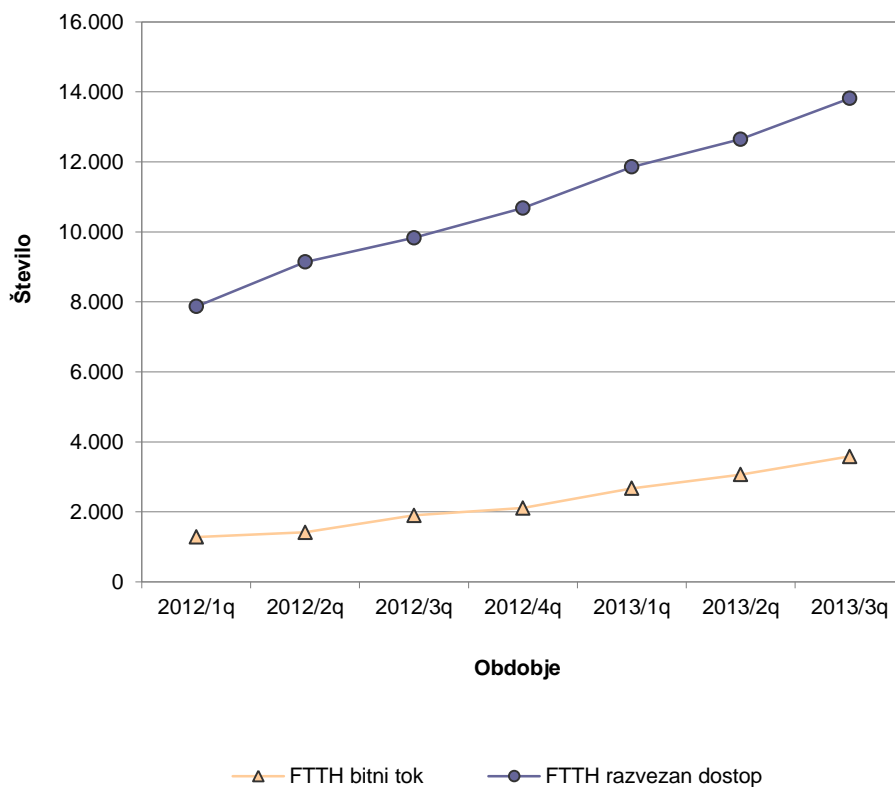

Vir: APEK, december 2013

Iz zgornjega grafa je razvidno, da je število priključkov preko sodostopa konec tretjega četrtletja v upadanju. Rahel padec števila priključkov je zaslediti tudi preko povsem razvezanega dostopa. Na trgu pa je mogoče opaziti zvečanje števila priključkov dostopa z bitnim tokom. Večina operaterjev se za dostop do omrežij poslužuje razvezanega dostopa (72,6%).

Zgornji graf prikazuje število xDSL priključkov alternativnih operaterjev na omrežju družbe Telekom Slovenije d.d., glede na tip operaterskega dostopa. Alternativnim operaterjem je bil omogočen širokopolasovni dostop do bakrenega in optičnega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d. ter nudenje širokopolasovnih storitev končnim uporabnikom na celotnem ozemlju države, na podlagi regulatorne odločbe za upoštevni trg 4 »Dostop do (fizične) omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali razvezanim dostopom) na fiksni lokaciji (medoperaterski trg)« in odločbe za upoštevni trg 5 »Širokopolasovni dostop (medoperaterski trg)«. Z navedenima odločbama je agencija družbi Telekom Slovenije d.d. naložila obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe za alternativne operaterje, ki nimajo svojega lastnega omrežja ali pa ga imajo le deloma zgrajeno. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da slednji še vedno izkoriščajo dano možnost na trgu.

Graf št. 31: Število FTTH priključkov glede na tip operaterskega dostopa

Vir: APEK, december 2013

Kot je agencija že v predhodnih četrtletnih poročilih omenila so na trgu opazni pozitivni učinki obstoječe regulacije, saj se hitro povečuje povpraševanje operaterjev po dostopu do optičnega omrežja družbe Telekom Slovenije d.d., kot tudi preko odprtih optičnih širokopolasovnih omrežij drugih operaterjev. Z namenom zagotoviti te oblike dostopa končnim uporabnikom (maloprodajnem trgu) posledično število optičnih priključkov preko razvezanega dostopa in bitnega toka narašča. K temu prispeva hitra rast števila optičnih priključkov operaterjev na odprtih širokopolasovnih omrežjih (OŠO) in omrežju družbe Telekom

Slovenije d.d. ter tudi rast optičnih priključkov preko bitnega toka. Tudi v tem primeru se večina operaterjev za dostop do omrežij poslužuje razvezanega dostopa (79,4%).

Kazalo grafov

Graf št. 1: Deleži telefonskih priključkov po tehnologijah	9
Graf št. 2 : Trend gibanja IP telefonskih priključkov in priključkov klasične telefonije	10
Graf št. 3: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po številu priključkov ...	11
Graf št. 4: Tržni deleži operaterjev, ki ponujajo storitve IP telefonije, po govornem prometu.	12
Graf. 5: Število prenosov fiksnih telefonskih števil k operaterjem	13
Graf št. 6: Penetracija aktivnih uporabnikov mobilne telefonije na prebivalstvo	15
Graf št. 7: Deleži aktivnih uporabnikov mobilne telefonije po operaterjih	16
Graf št. 8: Deleži naročnikov po operaterjih	17
Graf št. 9: Deleži predplačnikov po operaterjih	18
Graf št. 10: Deleži posredovanega govornega prometa po operaterjih	19
Graf št. 11: Deleži zaključenega govornega prometa po operaterjih	20
Graf št. 12: Deleži poslanih SMS sporočil po operaterjih	21
Graf št. 13: Deleži poslanih MMS sporočil po operaterjih.....	22
Graf. 14: Število prenosov mobilnih telefonskih števil k operaterjem	23
Graf št. 15: Penetracija fiksnega širokopasovnega dostopa	25
Graf št. 16: Tržni deleži operaterjev fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta po številu priključkov	26
Graf št. 17: Tržni delež xDSL priključkov širokopasovnega dostopa do interneta po operaterjih	27
Graf št. 18: Gibanje deležev fiksnih širokopasovnih tehnologij glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta	28
Graf št. 19: Trend gibanja števila priključkov širokopasovnega dostopa do interneta preko različnih tehnologij.....	29
Graf št. 20: Deleži priključkov fiksnega širokopasovnega dostopa do interneta glede na hitrost dostopa.....	30
Graf št. 21: Tržni deleži ponudnikov optike do doma (FTTH) glede na število priključkov širokopasovnega dostopa do interneta	31
Graf št. 22: Trend gibanja mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta	32
Graf št. 23: Tržni deleži ponudnikov mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta	33
Graf št. 24: Penetracija priključkov fiksne televizije	35
Graf št. 25: Deleži televizijskih priključkov po tehnologijah	36
Graf št. 26: Trend gibanja števila televizijskih priključkov preko različnih tehnologij.....	37
Graf št. 27: Tržni deleži ponudnikov storitev IP televizije	38
Graf št. 28: Tržni deleži ponudnikov storitev kableske televizije.....	39
Graf št. 29: Trend gibanja števila priključkov na pakete storitev.....	42
Graf št. 30: Število xDSL priključkov glede na tip operaterskega dostopa	44
Graf št. 31: Število FTTH priključkov glede na tip operaterskega dostopa	45